

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 2002/83/EF

2006/EØS/58/39

av 5. november 2002

om livsforsikring(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 47 paragraf 2 og artikkel 55,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Første rådsdirektiv 79/267/EØF av 5. mars 1979 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte livsforsikring⁽⁴⁾, annet rådsdirektiv 90/619/EØF av 8. november 1990 om samordning av lover og forskrifter om direkte livsforsikring, om fastsettelse av bestemmelser for å lette den faktiske utøvelse av adgang til å yte tjenester og om endring av direktiv 79/267/EØF⁽⁵⁾ og rådsdirektiv 92/96/EØF av 10. november 1992 om samordning av lover og forskrifter om direkte livsforsikring og om endring av direktiv 79/267/EØF og 90/619/EØF (tredje livsforsikringsdirektiv)⁽⁶⁾ er blitt betydelig endret flere ganger. Da det skal gjøres flere endringer, bør direktivene omformuleres av klarhetshensyn.
- 2) For å lette adgangen til å starte og utøve virksomhet innen livsforsikring er det viktig å fjerne visse ulikheter som

finnes mellom de nasjonale tilsynslovgivningene. For å nå dette målet og samtidig sikre tilstrekkelig vern for forsikringstakere og begunstigede i alle medlemsstater, er det nødvendig å samordne bestemmelsene om finansielle garantier som kreves av livsforsikringsforetak.

- 3) Det er nødvendig å gjennomføre det indre marked for direkte livsforsikring både når det gjelder etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester i medlemsstatene, for å gjøre det lettere for forsikringsforetak med hovedkontor innen Fellesskapet å påta seg forpliktelser innenfor Fellesskapet og gjøre det mulig for forsikringstakere å benytte forsikringsgivere ikke bare i sin egen stat, men også forsikringsgivere som har hovedkontor innen Fellesskapet og er etablert i andre medlemsstater.

- 4) I henhold til traktaten skal all forskjellsbehandling med hensyn til adgang til å yte tjenester med den begrunnelse at et foretak ikke er etablert i den medlemsstat der tjenesten ytes, være forbudt. Dette forbudet gjelder tjenester som ytes av ethvert etablert forretningssted i Fellesskapet, enten det dreier seg om et foretaks hovedkontor eller et agentur eller en filial.

- 5) Dette direktiv er derfor et viktig skritt mot en tilnærming av de nasjonale markedene i et integrert marked, et skritt som bør suppleres ved andre fellesskapsdokumenter for å gi alle forsikringstakere mulighet til å benytte enhver forsikringsgiver som har hovedkontor i Fellesskapet og utøver sin virksomhet der etter reglene for etableringsadgang eller adgang til å yte tjenester, samtidig som de sikres tilstrekkelig vern.

- 6) Dette direktiv er en del av Fellesskapets regelverk for livsforsikring, som også omfatter rådsdirektiv 91/674/EØF av 19. desember 1991 om forsikringsforetaks årsregnskaper og konsoliderte regnskaper⁽⁷⁾.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 345 av 19.12.2002, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 60/2004 av 26. april 2004 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), se EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende nr. 43 av 26.8.2004, s. 156.

⁽¹⁾ EFT C 365 E av 19.12.2000, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 123 av 25.4.2001, s. 24.

⁽³⁾ Europaparlamentsuttalelse av 15. mars 2001 (EFT C 343 av 5.12.2001, s. 202), Rådets felles holdning av 27. mai 2002 (EFT C 170 E av 16.7.2002, s. 45) og europaparlamentsbeslutning av 25. september 2002 (ennå ikke offentliggjort i EFT).

⁽⁴⁾ EFT L 63 av 13.3.1979, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/12/EF (EFT L 77 av 20.3.2002, s. 11).

⁽⁵⁾ EFT L 330 av 29.11.1990, s. 50. Direktivet sist endret ved direktiv 92/96/EØF (EFT L 360 av 9.12.1992, s. 1).

⁽⁶⁾ EFT L 360 av 9.12.1992, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/64/EF (EFT L 290 av 17.11.2000, s. 27).

⁽⁷⁾ EFT L 374 av 31.12.1991, s. 7.

- 7) Den framgangsmåte som er valgt, består i å gjennomføre den grunnleggende harmonisering som er nødvendig og tilstrekkelig for å oppnå gjensidig godkjenning av tillatelser og ordninger for forsiktighetstilsyn, som gjør det mulig å gi én enkelt tillatelse som er gyldig i hele Fellesskapet og å anvende prinsippet om at hjemstaten skal føre tilsynet.
- 8) Adgangen til å starte og utøve forsikringsvirksomhet er derfor betinget av en enkelt offentlig tillatelse som utstedes av myndighetene i den medlemsstat der forsikringsforetaket har sitt hovedkontor. Denne tillatelsen gir foretaket mulighet til å drive virksomhet overalt i Fellesskapet, enten etter reglene for etableringsadgang eller reglene for adgang til å yte tjenester. Filialmedlemsstaten eller den medlemsstat der tjenesten ytes, vil ikke kunne kreve at forsikringsforetak som ønsker å utøve forsikringsvirksomhet der, og som allerede er godkjent i hjemstaten, skal gis ny tillatelse.
- 9) Vedkommende myndigheter bør ikke gi et forsikringsforetak tillatelse eller opprettholde tillatelsen dersom det finnes nære forbindelser mellom forsikringsforetaket og andre fysiske eller juridiske personer som kan hindre myndighetene i å føre forsvarlig tilsyn. Forsikringsforetak som allerede er godkjent, må også oppfylle vedkommende myndigheters krav i denne forbindelse.
- 10) Definisjonen av «nære forbindelser» i dette direktiv fastlegger minstekrav og er ikke til hinder for at medlemsstatene også anvender den på andre situasjoner enn dem definisjonen omhandler.
- 11) Erverv av en betydelig andel av et selskaps kapital er i seg selv ikke en kapitalinteresse i betydningen «nære forbindelser» dersom eierandelen er ervervet utelukkende som en midlertidig investering og ikke gir rett til å øve innflytelse på foretakets struktur og finansielle strategi.
- 12) Prinsippene om gjensidig anerkjennelse og tilsyn ved hjemstatens tilsynsmyndigheter forutsetter at vedkommende myndigheter i hver medlemsstat unnlater å gi tillatelse eller tilbakekaller den når det klart framgår av faktorer som virksomhetsplan, geografisk plassering eller den virksomhet som faktisk utøves, at et forsikringsforetak har valgt rettssystemet i en medlemsstat for å unndra seg strengere standarder i en annen medlemsstat der forsikringsforetaket har til hensikt å utøve eller utøver størstedelen av sin virksomhet. Et forsikringsforetak skal være godkjent i den medlemsstaten der det har sitt forretningskontor. Medlemsstatene må for øvrig kreve at et forsikringsforetak alltid har sitt hovedkontor i sin hjemstat, og at det faktisk utøver sin virksomhet der.
- 13) Av praktiske grunner bør tjenesteytelse defineres under hensyntagen til både forsikringsgiverens etablerte forretningssted og stedet der forpliktelsen består. Derfor bør forpliktelse også defineres. Det bør videre skjelnes mellom virksomhet som utøves gjennom et etablert forretningssted, og virksomhet som utøves etter reglene for adgang til å yte tjenester.
- 14) Det er nødvendig med en inndeling etter forsikringsklasse særlig for å fastsette hvilke virksomheter som er underlagt lovpliktig tillatelse.
- 15) Det er ønskelig å utelate fra dette direktivs virkeområde visse gjensidige forsikringselskaper som på grunn av sin rettslige status oppfyller bestemte vilkår for sikkerhet og finansiell garanti. Det er videre ønskelig å utelate visse institusjoner med en virksomhet som bare omfatter en svært begrenset sektor og er begrenset av vedtektene.
- 16) Livsforsikringsvirksomhet er betinget av en offisiell tillatelse og tilsyn i hver enkelt medlemsstat. Vilkårene for å gi eller trekke tilbake en slik tillatelse bør defineres. Det er nødvendig å fastsette rett til domstolsprøving ved avslag eller tilbakekallelse av tillatelse.
- 17) Det er ønskelig å klarlegge vedkommende myndigheters fullmakter og virkemidler for å føre tilsyn. Det bør også fastsettes særskilte bestemmelser om adgang til å starte og utøve og til å føre tilsyn med virksomhet som utøves etter reglene for adgang til å yte tjenester.
- 18) Det påligger heretter vedkommende myndigheter i hjemstaten å sikre tilsyn med forsikringsforetakets økonomiske soliditet, særlig foretakets solvens og opprettelsen av tilstrekkelige forsikringstekniske avsetninger, samt med at disse er dekket av kongruente aktiva.
- 19) Det bør fastsettes adgang til utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og myndigheter eller organer som i kraft av sin funksjon bidrar til å styrke finanssystemets stabilitet. For å bevare opplysningenes fortrolige karakter må antallet mottakere være strengt begrenset.
- 20) Visse former for atferd, f.eks. bedrageri og innsidehandel, kan påvirke finanssystemets stabilitet og integritet, også når de gjelder andre foretak enn forsikringsforetak.
- 21) Det er nødvendig å definere vilkårene for godkjenning av ovennevnte utveksling av opplysninger.

- 22) Når det er fastsatt at opplysninger kan gis videre bare med vedkommende myndigheters uttrykkelige samtykke, kan myndighetene eventuelt gjøre samtykket betinget av at strenge krav blir overholdt.
- 23) Medlemsstatene kan inngå avtaler om utveksling av opplysninger med tredjestater forutsatt at opplysningene som gis videre omfattes av en garanti for taushetsplikt.
- 24) For å styrke tilsynet med forsikringsforetak og vernet av forsikringsforetaks kunder bør det fastsettes at en revisor skal underrette vedkommende myndigheter umiddelbart dersom vedkommende i forbindelse med utførelsen av sin oppgave, i tilfeller som omhandlet i dette direktiv, får kjennskap til visse forhold som i alvorlig grad kan påvirke et forsikringsforetaks finansielle situasjon eller dets administrative eller regnskapsmessige organisering.
- 25) Av hensyn til det mål som skal nås, er det ønskelig at medlemsstatene fastsetter at denne plikten gjelder under alle omstendigheter når en revisor fastslår slike forhold i forbindelse med utførelsen av sin oppgave i et foretak som har nære forbindelser med et forsikringsforetak.
- 26) Revisorenes plikt til eventuelt å melde til vedkommende myndigheter visse forhold og vedtak som gjelder et forsikringsforetak, og som revisorene har fastslått i forbindelse med utførelsen av sin oppgave i et foretak som ikke er et forsikringsforetak, endrer verken arten av deres oppgave i dette foretaket eller den måten de skal utføre sin oppgave på i foretaket.
- 27) Gjennomføringen av forvaltningen av kollektive pensjonsmidler kan ikke under noen omstendighet berøre de fullmakter som er gitt de respektive myndigheter overfor de enheter som er eiere av aktiva som denne forvaltningen omfatter.
- 28) Visse bestemmelser i dette direktiv definerer minimumsstandarder. Hjemstaten kan fastsette strengere regler for forsikringsforetak som er godkjent av deres vedkommende myndigheter.
- 29) Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal ha nødvendige tilsynsmuligheter for å sikre at forsikringsforetakene utøver sin virksomhet på en betryggende måte i hele Fellesskapet, enten den utøves etter reglene for etableringsadgang eller adgang til å yte tjenester. Særlig skal myndighetene kunne vedta
- egne vernetiltak eller pålegge sanksjoner for å hindre uregelmessigheter og eventuelle overtredelser av bestemmelsene om forsikringstilsyn.
- 30) Bestemmelsene om overdragelse av forsikringsporteføljen bør omfatte bestemmelser som særlig gjelder overdragelse til et annet foretak av porteføljen av avtaler inngått etter reglene for adgang til å yte tjenester.
- 31) Bestemmelsene om overdragelse av forsikringsporteføljen må være i tråd med systemet med én enkelt tillatelse som er fastsatt i dette direktiv.
- 32) Foretak som etableres etter datoene nevnt i artikkel 18 nr. 3 bør ikke ha lov til å utøve livsforsikrings- og skadeforsikringsvirksomhet samtidig. Medlemsstatene skal kunne tillate at eksisterende foretak som, på de relevante datoene nevnt i artikkel 18 nr. 3, utøver disse former for virksomhet samtidig, fortsatt kan gjøre det, forutsatt at hver form for virksomhet har egen ledelse, slik at både livsforsikredes og skadeforsikredes interesser blir ivaretatt, og slik at den ene formen for virksomhet ikke bærer den annens finansielle minsteforpliktelse. Medlemsstatene bør ha mulighet til å kreve at eksisterende foretak som er etablert på deres territorium, og som utøver livsforsikrings- og skadeforsikringsvirksomhet samtidig, skal innstille denne virksomhet. Spesialiserte foretak bør dessuten underlegges særlig tilsyn når et skadeforsikringsforetak tilhører den samme økonomiske gruppe som et livsforsikringsforetak.
- 33) Dette direktiv inneholder ikke bestemmelser som hindrer et sammensatt foretak i å dele seg i to foretak, ett foretak med livsforsikringsvirksomhet og ett med skade forsikringsvirksomhet. For at forholdene skal ligge best mulig til rette for en slik deling, er det ønskelig å tillate medlemsstatene å innføre egnede skattebestemmelser, særlig med hensyn til den kapitalgevinst en slik deling vil kunne innebære, i samsvar med fellesskapsrettens konkurransebestemmelser.
- 34) De medlemsstatene som ønsker det, bør kunne gi samme foretak tillatelser for klassene nevnt i vedlegg I og forsikringsvirksomhet som hører inn under klasse 1 og 2 i vedlegget til rådsdirektiv 73/239/EØF av 24. juli 1973 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring med unntak av livsforsikring⁽¹⁾. Adgangen kan imidlertid gjøres betinget av at regnskaps- og avviklingsregler overholdes.

(¹) EFT L 228 av 16.8.1973, s. 3. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/13/EF (EFT L 77 av 20.3.2002, s. 17).

- 35) For å verne forsikringstakerne bør ethvert forsikringsforetak opprette tilstrekkelige forsikringstekniske avsetninger. Beregningen av avsetningene skal i det vesentlige baseres på aktuarielle prinsipper. Prinsippene bør samordnes for å lette den gjensidige godkjenning av forsiktighetsbestemmelser som får anvendelse i de forskjellige medlemsstater.
- 36) Av forsiktighetshensyn er det ønskelig å foreta en minste samordning av reglene for begrensning av den rentesats som anvendes ved beregning av forsikringstekniske avsetninger. Siden eksisterende framgangsmåter er like korrekte, forsiktige og likeverdige, synes det hensiktsmessig å overlate til medlemsstatene fritt å velge framgangsmåte med hensyn til en slik begrensning.
- 37) Reglene for beregning av forsikringstekniske avsetninger og reglene for spredning, lokalisering og kongruens av aktiva som dekker forsikringstekniske avsetninger, bør samordnes for å lette den gjensidige godkjenning av medlemsstatenes bestemmelser. En slik samordning må ta hensyn til liberaliseringen av kapitalbevegelser som fastsatt i traktatens artikkel 56 samt utviklingen i Fellesskapet mot Den økonomiske og pengepolitiske union.
- 38) Hjemstaten kan ikke kreve at forsikringsforetakene skal investere aktiva som dekker de forsikringstekniske avsetninger i bestemte kategorier aktiva, fordi slike krav ville være uforenlige med tiltakene for liberalisering av kapitalbevegelser fastsatt i traktatens artikkel 56.
- 39) I tillegg til forsikringstekniske avsetninger, herunder premieavsetninger, som er tilstrekkelige til å oppfylle inngåtte forpliktelser, må forsikringsforetakene ha en tilleggsavsetning, en såkalt solvensmargin i form av frie aktiva og, med samtykke fra tilsynsmyndighetene, av andre implisitte aktiva, for å kunne imøtegå svingninger i virksomheten. Dette kravet er en viktig del av tilsynet for å verne sikrede personer og forsikringstakere. For å sikre at kravene som pålegges for slike formål, blir fastsatt på grunnlag av objektive kriterier som sidestiller foretak av samme størrelse med hensyn til konkurranse, er det nødvendig å bestemme at denne marginen skal stå i forhold til foretakets samlede forpliktelser og til risikoens art og størrelse innen de forskjellige former for virksomhet som faller inn under dette direktivs virkeområde. Denne marginen skal derfor være forskjellig, avhengig av om risikoene bare er investeringsrisikoer, bare dødsrisikoer eller bare forvaltningsrisikoer. Av denne grunn skal solvensmarginen fastsettes på grunnlag av premieavsetninger og risikosum tegnet av foretaket, på grunnlag av innbetalte premier eller bidrag, bare på grunnlag av avsetninger eller på grunnlag av tontinenes formue.
- 40) I direktiv 92/96/EØF er det fastsatt en midlertidig definisjon av et «regulert marked», i påvente av vedtakelse av et direktiv om investeringstjenester i forbindelse med verdipapirer, som skulle harmonisere begrepet på fellesskapsplan. Rådsdirektiv 93/22/EØF av 10. mai 1993 om investeringstjenester i forbindelse med verdipapirer⁽¹⁾ er det fastsatt en definisjon av «regulert marked», men livsforsikringsvirksomhet er utelukket fra direktivets virkeområde. Det er hensiktsmessig å anvende begrepet «regulert marked» også på livsforsikringsvirksomheter.
- 41) Listen over de deler som vil kunne inngå i den solvensmargin som kreves i dette direktiv, tar hensyn til nye finansielle instrumenter og fasiliteter som andre finansinstitusjoner kan medregne i egenkapitalen. På bakgrunn av markedsutviklingen for gjenforsikring som kjøpes av direkte forsikringsgivere, er det et behov for at vedkommende myndigheter under visse omstendigheter får mulighet til å senke reduksjonen av solvensmarginkravet. For å bedre kvaliteten på solvensmarginen, bør muligheten for å ta med framtidig overskudd i den tilgjengelige solvensmarginen begrenses og underlegges vilkår og uansett opphøre etter 2009.
- 42) Det er nødvendig å kreve et garantifond av en slik størrelse og med en slik sammensetning at det sikrer at foretakene har tilstrekkelige midler helt fra de blir etablert, og at solvensmarginen ikke i noe tilfelle faller under et sikkerhetsminimum så lenge virksomheten utøves. Hele garantifondet eller en spesifisert del av det skal bestå av eksplisitte aktiva.
- 43) For å unngå store og drastiske økninger av minstebeløpet i garantifondet i framtiden, bør det innføres en mekanisme som fører til at økningene blir i tråd med den europeiske konsumprisindeksen. I dette direktiv bør det fastsettes minstestandarder for solvensmarginkrav, og hjemstaten bør kunne fastsette strengere regler for forsikringsforetak som er godkjent av dens egne vedkommende myndigheter.

(1) EFT L 141 av 11.6.1993, s. 27. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/64/EF.

- 44) Medlemsstatenes gjeldende bestemmelser innen avtalerett er forskjellige når det gjelder virksomheten nevnt i dette direktiv. Harmonisering av forsikringsavtaleretten er ingen forutsetning for å gjennomføre det indre forsikringsmarked. Medlemsstatenes mulighet for å pålegge at deres lovgivning anvendes på forsikringsavtaler som omfatter forpliktelser på deres territorium, gir derfor tilstrekkelig garanti for forsikringstakerne. I henhold til regler som tar hensyn til spesielle omstendigheter, kan det gis adgang til å anvende en annen lovgivning på avtalen enn den som gjelder i staten der forpliktelsen består.
- 45) Når det gjelder livsforsikringsavtaler bør forsikringstakeren ha mulighet til å si opp avtalen innenfor et tidsrom på mellom 14 og 30 dager.
- 46) Innenfor rammen av et indre marked er det i forsikringstakerens interesse å ha adgang til et størst mulig utvalg av de forsikringsprodukter som tilbys i Fellesskapet for å kunne velge det produkt som passer hans/hennes behov best. Det påligger den medlemsstat der forpliktelsen består, å sikre at det på dens territorium ikke finnes hindringer for markedsføringen av de forsikringsprodukter som tilbys i Fellesskapet, forutsatt at de ikke er i strid med gjeldende lovbestemmelser begrunnet i allmenne hensyn i den medlemsstaten der forpliktelsen består, og i den utstrekning hjemstatens regler ikke ivaretar allmenne hensyn, idet disse bestemmelsene bør få anvendelse uten forskjellsbehandling på alle foretak som utøver virksomhet i denne medlemsstaten og objektivt sett være nødvendige og stå i forhold til det mål som skal nås.
- 47) Medlemsstatene skal kunne sikre at forsikringsproduktene og avtaledokumentene som anvendes i forbindelse med forpliktelser inngått på deres territorium etter reglene for etableringsadgang eller reglene for adgang til å yte tjenester, er i samsvar med gjeldende særlige lovbestemmelser begrunnet i allmenne hensyn. Tilsynsordningene som benyttes, bør tilpasses kravene i det indre marked uten å være en forutsetning for å utøve forsikringsvirksomhet. Fra denne synsvinkel synes ikke ordningene med forutgående godkjenning av forsikringsvilkår å være berettiget. Det bør derfor fastsettes andre ordninger som er bedre tilpasset kravene i det indre marked og som gir alle medlemsstatene mulighet til å sikre forsikringstakerne tilstrekkelig vern.
- 48) Det er nødvendig å fastsette bestemmelser for samarbeid mellom vedkommende myndigheter i medlemsstatene og mellom disse myndighetene og Kommissjonen.
- 49) Det bør innføres en ordning med sanksjoner som skal komme til anvendelse når et forsikringsforetak i den medlemsstat der forpliktelsene består, unnlater å overholde bestemmelser begrunnet i allmenne hensyn som får anvendelse på foretaket.
- 50) Det er nødvendig å fastsette tiltak for tilfeller der foretakets økonomiske stilling blir slik at det får vanskeligheter med å oppfylle sine inngåtte forpliktelser. I visse situasjoner der forsikringstakeres rettigheter er i fare, må vedkommende myndigheter ha fullmakt til å gripe inn på et tilstrekkelig tidlig tidspunkt, men når de utøver sin myndighet skal vedkommende myndigheter underrette forsikringsforetakene om årsakene som ligger til grunn for slike tilsynstiltak, i samsvar med prinsippene for god forvaltning og rimelig behandling. Så lenge en slik situasjon foreligger, bør vedkommende myndigheter ikke kunne attestere at forsikringsforetaket har en tilstrekkelig solvensmargin.
- 51) Ved anvendelsen av aktuarielle prinsipper i samsvar med dette direktiv kan imidlertid hjemstaten kreve løpende underretning om det tekniske grunnlag beregningen av avtalens premietariffer og de forsikringstekniske avsetninger baserer seg på, men denne underretningen om det tekniske grunnlag omfatter ikke underretning om de alminnelige og særlige avtalevilkår og heller ikke om foretakets forretningsmessige satser.
- 52) I et indre marked for forsikring vil forbrukeren ha et større og mer variert utvalg av avtaler. For å utnytte dette utvalget og den økende konkurransen fullt ut, skal forbrukeren ha tilgang til de opplysninger som er nødvendige for å velge den avtalen som passer hans eller hennes behov best. Behovet for opplysninger er særlig stort fordi forpliktelsene kan strekke seg over et svært langt tidsrom. Det bør derfor foretas en samordning av minimumsbestemmelsene for å sikre at forbrukeren mottar klare og entydige opplysninger om de vesentlige egenskaper ved produktene som tilbys og om de organer som har fullmakt til å behandle klager fra forsikringstakerne, de sikrede eller de som er begunstiget etter avtalen.
- 53) Reklame for forsikringsproduktene er vesentlig for å lette utøvelsen av forsikringsvirksomhet i Fellesskapet. Det er derfor viktig å gi forsikringsforetakene mulighet til å benytte alle vanlige reklamemidler i den filialmedlemsstat eller i den medlemsstat der tjenestene ytes. Medlemsstatene kan imidlertid kreve at nasjonale regler for form og innhold i slik reklame overholdes, uansett om de følger av fellesskapsrettsakter på reklameområdet eller av bestemmelser vedtatt av medlemsstatene av allmenne hensyn.

- 54) Innenfor rammen av det indre marked kan ingen medlemsstat lenger forby at forsikringsvirksomhet samtidig utøves på dens territorium etter reglene for etableringsadgang og reglene for adgang til å yte tjenester.
- 55) I visse medlemsstater er forsikringstransaksjoner ikke underlagt noen form for indirekte beskatning, mens flertallet av medlemsstatene anvender særskilte skatter og andre former for avgifter. Strukturen og nivået på slike skatter og avgifter varierer sterkt mellom de medlemsstater som pålegger dem. Det bør unngås at eksisterende forskjeller fører til konkurransevridning mellom forsikringstjenestene i de forskjellige medlemsstatene. Med forbehold for en framtidig harmonisering vil anvendelsen av skattebestemmelsene samt av andre former for avgifter i medlemsstaten der forpliktelsen består, kunne bøte på slike ulemper, og det er opp til medlemsstatene å fastsette nærmere regler for å sikre at slike skatter og avgifter innkreves.
- 56) Det er viktig å finne fram til en samordning på fellesskapsplan for avvikling av forsikringsforetak. Det er vesentlig allerede nå, i tilfelle et forsikringsforetak avvikles, å fastsette at garantiordningen i hver enkelt medlemsstat sikrer likebehandling av alle forsikringskreditorer, uten hensyn til kreditors nasjonalitet eller framgangsmåten når forpliktelsen tegnes.
- 57) De samordnede reglene for utøvelse av virksomhet innen direkte forsikring i Fellesskapet skal i prinsippet få anvendelse på alle foretak som opptrer på markedet, og følgelig også på agenturer og filialer når foretakets hovedkontor ligger utenfor Fellesskapet. I dette direktiv fastsettes særlige bestemmelser med hensyn til tilsynsmetodene for slike agenturer eller filialer, ettersom aktivaene til de foretak de tilhører, befinner seg utenfor Fellesskapet.
- 58) Det er ønskelig å inngå gjensidige avtaler med en eller flere tredjestater for å gjøre det mulig å lempe på slike særlige vilkår, samtidig som det prinsipp overholdes at slike agenturer og filialer ikke skal gis gunstigere behandling enn foretak innen Fellesskapet.
- 59) Det bør fastsettes en fleksibel framgangsmåte for å gjøre det mulig å vurdere gjensidighet overfor tredjestater på fellesskapsbasis. Ettersom Fellesskapet ønsker å holde sine finansmarkeder åpne for resten av verden, er formålet med denne framgangsmåten ikke å lukke Fellesskapets finansmarkeder, men heller å liberalisere de globale finansmerkene i andre tredjestater. For dette formål fastsetter dette direktiv framgangsmåter for forhandlinger med tredjestater. Som en siste utvei bør det være mulighet for å treffe tiltak som innebærer å utsette nye søknader om tillatelse eller begrense antallet nye tillatelser ved anvendelse av framgangsmåten fastsatt i artikkel 5 i rådsdirektiv 1999/468/EF⁽¹⁾.
- 60) I dette direktiv bør det fastsettes bestemmelser om bevis for god vandel og for at boet ikke tidligere er tatt under konkursbehandling.
- 61) For å tydeliggjøre den rettslige rammen som gjelder for livsforsikringsvirksomheter som omfattes av dette direktiv, bør noen av bestemmelsene i direktiv 79/267/EØF, 90/619/EØF og 92/96/EØF tilpasses. For dette formål bør visse bestemmelser om fastsettelse av solvensmarginen og rettighetene til filialer av forsikringsforetak etablert før 1. juli 1994 endres. Innholdet i driftsplanen til filialer av tredjestatsforetak som skal etableres i Fellesskapet bør også defineres.
- 62) Det kan være nødvendig med jevne mellomrom å foreta tekniske endringer i de detaljerte regler i dette direktiv for å ta hensyn til den framtidige utvikling i forsikringssektoren. Kommisjonen vil etter samråd med Forsikringskomiteen nedsatt ved direktiv 91/675/EØF⁽²⁾ innenfor rammen av den gjennomføringsmyndighet den er tillagt i traktaten og i den utstrekning det er nødvendig, foreta slike endringer. Disse tiltakene er tiltak med generelt virkeområde i henhold til artikkel 2 i beslutning 1999/468/EF, og de bør vedtas etter framgangsmåten fastsatt i beslutningens artikkel 5.
- 63) I henhold til traktatens artikkel 15 bør det tas hensyn til omfanget av den innsats som må gjøres av visse økonomier på ulike utviklingstrinn. Visse medlemsstater bør derfor innrømmes overgangsordninger som gjør det mulig å gradvis iverksette de særskilte bestemmelsene i dette direktiv.
- 64) Direktiv 79/267/EØF og 90/619/EØF tillot særlige unntak for visse foretak som fantes på det tidspunkt disse direktivene ble vedtatt. Disse foretakene har siden endret struktur. De har derfor ikke lenger behov for slike særlige unntak.
- 65) Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for gjennomføring og anvendelse av direktivene oppført i vedlegg V del B —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

(1) EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

(2) EFT L 374 av 31.12.1991, s. 32.

INNHOOLD

AVDELING I	DEFINISJONER OG VIRKEOMRÅDE	1621
Artikkel 1	Definisjoner.....	1621
Artikkel 2	Virkeområde.....	1622
Artikkel 3	Virksomheter og organer som er unntatt	1622
AVDELING II	ADGANG TIL VIRKSOMHET INNEN LIVSFORSIKRING	1623
Artikkel 4	Prinsipp for tillatelse.....	1623
Artikkel 5	Tillatelsens virkeområde.....	1623
Artikkel 6	Vilkår for å få tillatelse	1623
Artikkel 7	Driftsplan	1624
Artikkel 8	Aksjeeiere og deltakere med kvalifiserte eierandeler.....	1625
Artikkel 9	Avslag på søknad om tillatelse	1625
AVDELING III	VILKÅR FOR UTØVELSE AV FORSIKRINGSVIRKSOMHET	1625
Kapittel 1	Prinsipper og metoder for finansielt tilsyn.....	1625
Artikkel 10	Vedkommende myndigheter og tilsynets gjenstand	1625
Artikkel 11	Tilsyn med filialer etablert i en annen medlemsstat.....	1625
Artikkel 12	Forbud mot obligatorisk avgivning av del av tegnet forsikring.....	1625
Artikkel 13	Opplysninger om regnskap, tilsyn og statistikk: tilsynsmyndigheter	1625
Artikkel 14	Overdragelse av forsikringsportefølje	1626
Artikkel 15	Kvalifiserte eierandeler.....	1626
Artikkel 16	Taushetsplikt	1627
Artikkel 17	Revisorenes plikter	1629
Artikkel 18	Utøvelse av virksomhet innen livsforsikring og skadeforsikring.....	1629
Artikkel 19	Atskilt forvaltning av virksomhet innen livsforsikring og skadeforsikring	1630
Kapittel 2	Regler for forsikringstekniske avsetninger og oppføring av dem.....	1630
Artikkel 20	Opprettelse av forsikringsmessige avsetninger	1630
Artikkel 21	Premier for ny forretning.....	1632
Artikkel 22	Aktiva som dekker forsikringstekniske avsetninger.....	1632
Artikkel 23	Kategorier av tillatte aktiva	1632
Artikkel 24	Regler for diversifisering av investeringer	1633
Artikkel 25	Avtaler knyttet til foretak for kollektiv investering i verdipapirer eller aksjeindeks.....	1634
Artikkel 26	Kongruensregler.....	1635

Kapittel 3	Regler for solvensmargin og garantifond	1635
Artikkel 27	Tilgjengelig solvensmargin	1635
Artikkel 28	Minste solvensmargin	1636
Artikkel 29	Garantifond	1637
Artikkel 30	Revisjon av garantifondets beløp	1637
Artikkel 31	Aktiva som ikke brukes til å dekke forsikringstekniske avsetninger	1637
Kapittel 4	Avtalerett og forsikringsvilkår	1638
Artikkel 32	Lovgivning som skal anvendes	1638
Artikkel 33	Allmenne hensyn	1638
Artikkel 34	Bestemmelser om forsikringsvilkår og premietariffer	1638
Artikkel 35	Oppsigelsestid	1638
Artikkel 36	Opplysninger til forsikringstakeren	1638
Kapittel 5	Forsikringsforetak i vanskeligheter eller med uregelmessigheter	1639
Artikkel 37	Forsikringsforetak i vanskeligheter	1639
Artikkel 38	Finansiell saneringsplan	1639
Artikkel 39	Tilbakekallelse av tillatelse	1640
AVDELING IV	BESTEMMELSER OM ETABLERINGSADGANG OG ADGANG TIL Å YTE TJENESTER	1640
Artikkel 40	Vilkår for etablering av filialer	1640
Artikkel 41	Adgang til å yte tjenester: forhåndsunderretning til hjemstaten	1641
Artikkel 42	Adgang til å yte tjenester: underretning fra hjemstaten	1641
Artikkel 43	Adgang til å yte tjenester: endringer i forpliktelsen	1641
Artikkel 44	Språk	1641
Artikkel 45	Bestemmelser om forsikringsvilkår og premietariffer	1641
Artikkel 46	Forsikringsforetak som ikke følger rettsreglene	1641
Artikkel 47	Reklame	1642
Artikkel 48	Avvikling	1642
Artikkel 49	Statistiske opplysninger om grenseoverskridende virksomhet	1642
Artikkel 50	Skatt på premier	1642
AVDELING V	REGLER FOR AGENTURER ELLER FILIALER SOM ER ETABLERT I FELLESSKAPET OG HØRER UNDER FORETAK MED HOVEDKONTOR UTENFOR FELLESSKAPET	1643
Artikkel 51	Prinsipper og vilkår for å få tillatelse	1643
Artikkel 52	Regler for tredjestaters filialer	1643
Artikkel 53	Overdragelse av forsikringsportefølje	1644
Artikkel 54	Forsikringstekniske avsetninger	1644
Artikkel 55	Solvensmargin og garantifond	1644
Artikkel 56	Fordeler for foretak som har fått tillatelse fra flere medlemsstater	1645
Artikkel 57	Avtaler med tredjestater	1645

AVDELING VI	REGLER FOR DATTERFORETAK AV HOVEDFORETAK SOM ER UNDERLAGT EN TREDJESTATS LOVGIVNING OG FOR DISSE HOVEDFORETAKS ERVERV AV ANDELER	1645
Artikkel 58	Opplysninger fra medlemsstatene til Kommisjonen	1645
Artikkel 59	Tredjestaters behandling av forsikringsforetak i Fellesskapet	1645
AVDELING VII	OVERGANGSBESTEMMELSER OG ANDRE BESTEMMELSER	1646
Artikkel 60	Unntak og opphevelse av restriktive tiltak	1646
Artikkel 61	Bevis for godandel.....	1646
AVDELING VIII	SLUTTBESTEMMELSER	1647
Artikkel 62	Samarbeid mellom medlemsstatene og Kommisjonen.....	1647
Artikkel 63	Rapporter om utviklingen av markedet med hensyn til adgangen til å yte tjenester	1647
Artikkel 64	Tekniske tilpasninger	1647
Artikkel 65	Komitéframgangsmåte	1647
Artikkel 66	Rettigheter ervervet av eksisterende filialer og forsikringsforetak	1647
Artikkel 67	Rett til domstolsprøving	1648
Artikkel 68	Endring av beløp uttrykt i euro.....	1648
Artikkel 69	Gjennomføring av nye bestemmelser	1648
Artikkel 70	Opplysninger til Kommisjonen.....	1648
Artikkel 71	Overgangsperiode for artikkel 3 nr. 6, 27, 28, 29, 30 og 38	1648
Artikkel 72	Opphevede direktiver og sammenlignbarhet med dette direktiv	1648
Artikkel 73	Ikrafttredelse	1649
Artikkel 74	Adressater	1649
Vedlegg I	Forsikringsklasser	1650
Vedlegg II	Kongruensregler.....	1650
Vedlegg III	Opplysninger til forsikringstakeren	1651
Vedlegg IV	1652
Vedlegg V	1656
Del A	Opphevede direktiver med senere endringer (i henhold til artikkel 72)	1656
Del B	Frister for gjennomføring (i henhold til artikkel 72).....	1656
Vedlegg VI	Sammenligningstabell.....	1657

AVDELING I

DEFINISJONER OG VIRKEOMRÅDE

Artikkel 1

Definisjoner

1. I dette direktiv menes med:

a) «forsikringsforetak», et foretak som har fått offentlig tillatelse i samsvar med artikkel 4,

b) «filial», et forsikringsforetaks agentur eller filial.

Et foretaks permanente nærvær på en medlemsstats territorium skal likestilles med et agentur eller en filial, selv om nærværet ikke har form av en filial eller et agentur, men bare består i et kontor som ledes av foretakets eget personale eller av en person som er uavhengig, men har permanent fullmakt til å opptre på vegne av foretaket på samme måte som et agentur.

c) «etablert forretningssted», et foretaks hovedkontor, agentur eller filial,

d) «forpliktelse», en forpliktelse i form av en av de typer forsikring eller virksomhet som er nevnt i artikkel 2,

e) «hjemstat», den medlemsstat der hovedkontoret til det forsikringsforetak ligger som påtar seg forpliktelsen,

f) «filialmedlemsstat», den medlemsstat der den filial ligger som påtar seg forpliktelsen,

g) «medlemsstat der forpliktelsen består», den medlemsstat der forsikringstakeren har sitt vanlige bosted eller, dersom forsikringstakeren er en juridisk person, den medlemsstat der sistnevntes etablerte forretningssted ligger som avtalen er inngått med,

h) «medlemsstat der tjenesteytelsen finner sted», den medlemsstat der forpliktelsen består når forpliktelsen er dekket av et forsikringsforetak eller en filial som ligger i en annen medlemsstat,

i) «kontroll», forbindelsen mellom et hovedforetak og et datterforetak som fastsatt i artikkel 1 i rådsdirektiv 83/349/EØF⁽¹⁾, eller et tilsvarende forhold mellom enhver fysisk eller juridisk person og et foretak,

j) «kvalifisert eierandel», en direkte eller indirekte faktisk eierandel i et foretak, som utgjør minst 10 % av kapitalen eller stemmerettene, eller enhver annen mulighet for å

utøve betydelig innflytelse på ledelsen av det foretak der en eierandel besittes.

Ved anvendelsen av denne definisjon i forbindelse med artikkel 8 og 15 og de andre andelsprosjenter nevnt i artikkel 15, skal det tas hensyn til stemmerettene nevnt i artikkel 92 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/34/EF av 28. mai 2001 om vilkår for opptak av verdipapirer til offisiell notering på en fondsbørs og opplysninger som skal offentliggjøres om disse verdipapirene⁽²⁾.

k) «hovedforetak», et hovedforetak i henhold til artikkel 1 og 2 i direktiv 83/349/EØF,

l) «datterforetak», et datterforetak i henhold til artikkel 1 og 2 i direktiv 83/349/EØF; ethvert datterforetak av et datterforetak skal også anses som et datterforetak av det hovedforetaket som disse foretakene hører under,

m) «regulert marked»,

– dersom markedet ligger i en medlemsstat, et regulert marked som definert i artikkel 1 nr. 13 i direktiv 93/22/EØF, og

– dersom markedet ligger i en tredjestat, et finansmarked som er godkjent av forsikringsforetakets hjemstat og som oppfyller tilsvarende krav. De finansielle instrumenter som omsettes der, skal være av en kvalitet som svarer til kvaliteten på de instrumenter som omsettes i det eller de regulerte markeder i vedkommende medlemsstat,

n) «vedkommende myndigheter», de nasjonale myndigheter som i henhold til lov eller forskrifter har fullmakt til å føre tilsyn med forsikringsforetakene,

o) «kongruente aktiva», dekning av inngåtte forpliktelser som kan kreves oppfylt i en bestemt valuta ved aktiva som lyder på eller kan realiseres i den samme valutaen,

p) «lokalisering av aktiva», tilstedeværelse av aktiva i fast eiendom eller i annet enn fast eiendom i en medlemsstat, uten at dette skal oppfattes som krav om at løsøre skal deponeres eller at fast eiendom skal underlegges restriktive tiltak, som f.eks. tinglysing av panterettigheter; aktiva i form av fordringer overfor debitorer skal anses å være plassert i den medlemsstat der de kan realiseres,

q) «risikosum», beløpet som utbetales ved dødsfall fratrukket premieavsetningen for hovedrisikoen,

r) «nære forbindelser», en situasjon der to eller flere fysiske eller juridiske personer er knyttet til hverandre ved:

i) kapitalinteresse, dvs. ved å ha eller kontrollere minst 20 % av et foretaks stemmeretter eller kapital, eller

⁽¹⁾ EFT L 193 av 18.7.1983, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/65/EF (EFT L 283 av 27.10.2001, s. 28).

⁽²⁾ EFT L 184 av 6.7.2001, s. 1.

- ii) «kontroll», forbindelsen mellom et hovedforetak og et datterforetak som fastsatt i artikkel 1 nr. 1 og 2 i direktiv 83/349/EØF, eller et tilsvarende forhold mellom enhver fysisk eller juridisk person og et foretak, ethvert datterforetak av et datterforetak skal også anses som et datterforetak av det hovedforetaket som disse foretakene hører under.

En situasjon der to eller flere fysiske eller juridiske personer er varig knyttet til en person ved kontroll, anses også som en nær forbindelse mellom slike personer.

2. Hver gang det i dette direktiv henvises til euro, skal omregningsverdien i nasjonal valuta som skal brukes fra 31. desember hvert år, være verdien slik den var den siste dagen i foregående oktober måned da motverdier for euro var tilgjengelige i alle Fellesskapets valutaer.

Artikkel 2

Virkeområde

Dette direktiv gjelder adgang til å starte og utøve selvstendig næringsvirksomhet innen direkte forsikring, utført av foretak som er etablert i en medlemsstat eller som ønsker å etablere seg der, i form av virksomhet definert nedenfor:

1. Disse forsikringstypene når de er basert på kontrakt:
 - a) livsforsikring, dvs. den forsikringsklasse som spesielt omfatter forsikring med utbetaling bare ved en oppnådd fastsatt alder, forsikring med utbetaling bare ved dødsfall, forsikring med utbetaling ved en oppnådd fastsatt alder eller tidligere dødsfall, livsforsikring med tilbakebetaling av premier, forsikring som forfaller til utbetaling ved inngåelse av ekteskap og forsikring som forfaller til utbetaling ved fødsel,
 - b) livrente,
 - c) tilleggsforsikring som ytes av livsforsikringsforetak, dvs. spesielt forsikring mot personskade, herunder arbeidsuførhet, forsikring mot dødsfall som følge av ulykke og forsikring mot uførhet som følge av ulykke eller sykdom, når disse forskjellige forsikringstypene tegnes i tillegg til livsforsikring,
 - d) den forsikringstype som finnes i Irland og Det forente kongerike og kalles *permanent health insurance*.
2. De former for virksomhet som er nevnt nedenfor når de er basert på kontrakt, og er underlagt tilsyn av de forvaltningsmyndigheter som har ansvar for tilsynet med privatforsikring:
 - a) tontiner, når det etableres medlemssammenslutninger for at disse i fellesskap skal kapitalisere sine bidrag og deretter fordele den formue som de dermed samler opp, blant de gjenlevende eller blant den avdødes begunstigede,

- b) kapitaliseringsvirksomhet med utgangspunkt i aktuarielle beregninger, som består av forpliktelser av fastsatt varighet og størrelse, mot innbetaling av engangsbeløp eller terminpremier,
 - c) forvaltning av kollektive pensjonsmidler, dvs. virksomheter som for det aktuelle foretaket består i å forvalte investeringene og spesielt de aktiva som representerer avsetningene til institusjoner som foretar utbetalinger ved dødsfall, ved en oppnådd fastsatt alder eller ved bortfall eller nedsettelse av arbeidsførhet,
 - d) former for virksomhet nevnt i bokstav c) når de er knyttet til en forsikring som enten omfatter bevaring av kapitalen eller utbetaling av en minsterente,
 - e) former for virksomhet utført av den type forsikringsforetak som er nevnt i bok IV avd. 4 kap. 1 i den franske «Code des assurances».
3. Former for virksomhet der menneskets levetid er avgjørende, nærmere bestemt eller fastsatt i trygdlovgivningen, når virksomheten blir utøvd eller ledet for egen risiko av forsikringsforetak i samsvar med lovgivningen i en medlemsstat.

Artikkel 3

Virksomheter og organer som er unntatt

Dette direktiv skal ikke gjelde:

1. med forbehold for anvendelse av artikkel 2 nr. 1 bokstav c), de klasser som er angitt i vedlegget til direktiv 73/239/EØF,
2. virksomhet som utøves av hjelpe- og understøttelsesforeninger der ytelsene varierer etter disponible midler, og medlemmenes bidrag fastsettes etter pauschalsats,
3. virksomhet som utøves av andre institusjoner enn foretakene nevnt i artikkel 2 og som har til formål å gi ytelser til lønsmottakere eller selvstendig næringsdrivende som er sammensluttet innen et foretak, en gruppe av foretak eller en faglig eller tverrfaglig sektor, ved dødsfall, ved oppnådd fastsatt alder eller ved bortfall eller nedsettelse av arbeidsførhet, uavhengig av om forpliktelsene som følger av slik virksomhet til enhver tid er helt og fullt dekket av premieavsetningene,
4. med forbehold for anvendelse av artikkel 2 nr. 3, forsikringsvirksomhet som er en del av en lovbestemt ordning for sosial trygghet,
5. institusjoner som forplikter seg til utelukkende å gi ytelser ved dødsfall, når størrelsen på disse ytelsene ikke overskrider de gjennomsnittlige begravelsekostnader for ett enkelt dødsfall eller når ytelsene er naturalytelser,
6. gjensidige forsikringsselskaper der:
 - selskapsvedtektene inneholder bestemmelser om adgang til å innkreve tilleggsbidrag eller redusere ytelsene eller be om bistand fra andre personer som har forpliktet seg til å yte bistand, og

- årlig premieinntekt for den virksomheten som omfattes av dette direktiv, ikke overskrider 5 millioner euro i tre år på rad. Dersom dette beløpet overskrides i tre år på rad, får dette direktiv anvendelse fra det fjerde året.

Bestemmelsene i dette nummer skal ikke være til hinder for at et gjensidig forsikringselskap søker om å få, eller fortsetter å ha, lisens i henhold til dette direktiv.

7. «Versorgungsverband deutscher Wirtschaftsorganisation en» i Tyskland, med mindre vedtektene blir endret med hensyn til deres kompetanse,
8. pensjonsvirksomhet i pensjonsforsikringsforetak som omhandlet i den finske loven om arbeidstakeres pensjon (TEL) og annen finsk lovgivning på området, forutsatt at:
 - a) pensjonsforsikringselskaper som allerede i henhold til finsk lovgivning er pålagt å ha separate regnskaps- og forvaltningssystemer for deres pensjonsvirksomheter, fra tiltredelsesdatoen oppretter særlige rettssubjekter for å utøve disse virksomhetene,
 - b) de finske myndighetene uten forskjellsbehandling tillater alle statsborgere og selskaper fra medlemsstatene i henhold til finsk lovgivning å utøve de virksomheter som er angitt i artikkel 2 og som omfattes av dette unntak, enten ved å:
 - eie eller delta i et eksisterende forsikringselskap eller en forsikringsgruppe,
 - etablere eller delta i nye forsikringselskaper eller -grupper, herunder pensjonsforsikringselskaper,
 - c) de finske myndighetene oversender Kommissjonen til godkjenning en rapport innen tre måneder fra tiltredelsesdatoen, der det framgår hvilke tiltak de har truffet for å skille TEL-virksomheter fra vanlige forsikringsvirksomheter som utøves av finske forsikringselskaper for å etterkomme alle kravene i dette direktiv.

AVDELING II

Adgang til LIVSforsikringsvirksomhet

Artikkel 4

Prinsipp for tillatelse

Adgang til virksomhet nevnt i dette direktiv skal være betinget av forutgående offentlig tillatelse.

Slik tillatelse skal innhentes fra myndighetene i hjemstaten av:

- a) foretak som etablerer sitt hovedkontor på statens territorium,
- b) foretak som etter å ha fått tillatelsen nevnt i første ledd, utvider sin virksomhet til en hel forsikringsklasse eller til andre forsikringsklasser.

Artikkel 5

Tillatelsens virkeområde

1. En tillatelse skal gjelde i hele Fellesskapet. Den skal tillate et forsikringsforetak å utøve virksomhet der etter reglene for etableringsadgang eller reglene for adgang til å yte tjenester.
2. Tillatelse skal gis for en bestemt forsikringsklasse som oppført i vedlegg I. Den skal omfatte hele klassen, med mindre søkeren ønsker å dekke bare noen av risikoene i forsikringsklassen.

Vedkommende myndigheter kan ved søknad om tillatelse for en av klassene begrense tillatelsen til virksomhet som er oppgitt i driftsplanen nevnt i artikkel 7.

Hver medlemsstat kan gi tillatelse for to eller flere klasser når statens lovgivning tillater at virksomhet utøves innen disse forsikringsklasser samtidig.

Artikkel 6

Vilkår for å få tillatelse

1. Hjemstaten skal kreve at forsikringsforetakene som søker om tillatelse, skal:
 - a) anta en av følgende former:
 - når det gjelder Kongeriket Belgia: «société anonyme/naamloze vennootschap», «société en commandite par actions/commanditaire vennootschap op aandelen», «association d'assurance mutuelle/onderlinge verzekeringsvereniging», «société coopérative/coöperatieve vennootschap»,
 - når det gjelder Kongeriket Danmark: «aktieselskaper», «gensidige selskaber», «pensionskasser omfattet af lov om forsikringsvirksomhet (tværgående pensionskasser)»,
 - når det gjelder Forbundsrepublikken Tyskland: «Aktiengesellschaft», «Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit», «öffentlich-rechtliches Wettbewerb sversicherungsunternehmen»,
 - når det gjelder Republikken Frankrike: «société anonyme», «société d'assurance mutuelle», «institution de prévoyance régie par le code de la sécurité sociale», «institution de prévoyance régie par le code rural ainsi que mutuelles régies par le code de la mutualité»,
 - når det gjelder Irland: «incorporated companies limited by shares or by guarantee or unlimited», «societies registered under the Industrial and Provident Societies Act», «societies registered under the Friendly Societies Acts»,
 - når det gjelder Republikken Italia: «società per azioni», «società cooperativa», «mutua di assicurazione»,
 - når det gjelder Storhertugdømmet Luxembourg: «société anonyme», «société en commandite par actions», «association d'assurances mutuelles», «société coopérative»,

- når det gjelder Kongeriket Nederland: «naamloze vennootschap», «onderlinge waarborgmaatschappij»,
- når det gjelder Det forente kongerike: «incorporated companies limited by shares or by guarantee or unlimited», «societies registered under the Industrial and Provident Societies Act», «societies registered under the Friendly Societies Act», «the association of underwriters known as Lloyd's»,
- når det gjelder Republikken Hellas: «ανώυμη εταιρία»,
- når det gjelder Kongeriket Spania: «sociedad anónima», «sociedad mutua», «sociedad cooperativa»,
- når det gjelder Republikken Portugal: «sociedade anónima», «mútua de seguros»,
- når det gjelder Republikken Østerrike: «Aktiengesellschaft», «Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit», «öffentlich-rechtliches Wettbewerbsversicherungsunternehmen»,
- når det gjelder Republikken Finland: «keskinäinen vakuutusyhtiö/ömsesidigt försäkringsbolag», «vakuutusosakeyhtiö/försäkringsaktiebolag», «vakuutusyhdistys/försäkringsförening»,
- når det gjelder Kongeriket Sverige: «försäkringsaktiebolag», «ömsesidiga försäkringsbolag», «understödsföreningar».

Et forsikringsforetak kan også ha form som et europeisk selskap, når en slik selskapsform opprettes.

Dessuten kan medlemsstatene eventuelt etablere foretak i en offentligrettslig form, forutsatt at disse institusjoner har til formål å utøve forsikringsvirksomhet på samme vilkår som private foretak,

- b) begrense sin forretningsvirksomhet til virksomhetene fastsatt i dette direktiv og virksomhet som følger direkte av dette, og utelukke all annen næringsvirksomhet,
- c) framlegge en driftsplan i samsvar med artikkel 7,
- d) ha til rådighet minstegarantifondet i henhold til artikkel 29 nr. 2,
- e) ledes av personer som oppfyller kravene til hederlighet, kvalifikasjoner og yrkeserfaring.

2. Dersom det finnes nære forbindelser mellom forsikringsforetaket og andre fysiske eller juridiske personer, skal vedkommende myndigheter gi tillatelse bare dersom disse forbindelsene ikke hindrer myndighetenes forsvarlige tilsyn.

Vedkommende myndigheter skal også avslå å gi tillatelse dersom de hindres i å føre forsvarlig tilsyn fordi en eller flere fysiske eller juridiske personer som foretaket har nære forbindelser med, er underlagt en tredjestats lover og forskrifter, eller fordi anvendelsen av disse lover og forskrifter fører til vanskeligheter.

Vedkommende myndigheter skal kreve at forsikringsforetak gir dem de opplysninger som er nødvendige for at myndighetene kan forsikre seg om at vilkårene i dette nr. er oppfylt til enhver tid.

3. Medlemsstatene skal kreve at forsikringsforetak har hovedkontor og forretningskontor i samme medlemsstat.

4. Et forsikringsforetak som søker om tillatelse til å utvide sin virksomhet til andre klasser eller om å utvide en tillatelse som bare dekker en del av de risikoer som omfattes av en klasse, skal pålegges å framlegge en driftsplan i samsvar med bestemmelsene i artikkel 7.

Foretaket skal videre pålegges å framlegge bevis for at det har til rådighet en minste solvensmargin i henhold til artikkel 28 og er i besittelse av et garantifond som nevnt i artikkel 29 nr. 1 og 2.

5. Medlemsstater skal ikke fastsette bestemmelser om at det kreves forutgående tillatelse eller løpende underretning om generelle og spesielle forsikringsvilkår, premietariffer, det tekniske grunnlag som anvendes ved beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger, blanketter og andre trykte dokumenter som forsikringsforetaket har til hensikt å anvende overfor forsikringstakerne.

Uten hensyn til første ledd kan hjemstaten utelukkende med det formål å føre tilsyn med at nasjonale bestemmelser om aktuarielle prinsipper overholdes, kreve løpende underretning om det tekniske grunnlag som anvendes ved beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger uten at dette kan gjøres til en forutsetning for at forsikringsforetaket kan utøve sin virksomhet.

Dette direktiv er ikke til hinder for at medlemsstatene opprettholder eller innfører lover eller forskrifter som fastsetter godkjenning av vedtekter og framleggelse av ethvert dokument som er nødvendig for vanlig utøvelse av tilsyn.

Senest 1. juli 1999 skal Kommissjonen oversende Rådet en rapport om gjennomføringen av dette nummer.

6. Bestemmelsene nevnt i nr. 1 til 5 skal ikke innebære at søknader om tillatelse skal behandles ut fra hensynet til markedets økonomiske behov.

Artikkel 7

Driftsplan

Driftsplanen nevnt i artikkel 6 nr. 1 bokstav c) og nr. 4 skal inneholde følgende opplysninger eller bevis:

- a) hvilke typer forpliktelse forsikringsforetaket vil påta seg,
- b) hovedprinsippene for gjenforsikring,
- c) postene som utgjør minstegarantifondet,
- d) anslag over kostnader til oppbygging av administrasjon og organisering av funksjonsnett; de økonomiske midlene som er planlagt til dekning av dette,

og i tillegg, for de tre første regnskapsårene:

- e) en plan som gir detaljerte anslag over inntekter og kostnader for direkte virksomhet, mottatt og avgitt forsikring,
- f) sannsynlige likviditetsforhold,
- g) anslag over de økonomiske midler som skal dekke forpliktelser og solvensmargin.

Artikkel 8

Aksjeeiere og deltakere med kvalifiserte eierandeler

Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal ikke gi et foretak tillatelse som gir adgang til forsikringsvirksomhet før de er underrettet om navnene på aksjeeiere og deltakere som direkte eller indirekte har en kvalifisert eierandel, og som kan være fysiske eller juridiske personer, og om størrelsen på denne eierandel.

De samme myndigheter skal nekte å gi tillatelse dersom de av hensyn til behovet for å sikre en sunn og forsiktig ledelse av forsikringsforetaket ikke er overbevist om aksjeeiernes eller deltakernes egnethet.

Artikkel 9

Avslag på søknad om tillatelse

Ethvert vedtak om å avslå tillatelse skal være klart begrunnet, og skal meddeles det berørte foretaket.

Hver medlemsstat skal fastsette adgang til domstolsprøving av vedtak om avslag.

Slik adgang skal også fastsettes med hensyn til tilfeller der vedkommende myndigheter ikke har behandlet en søknad om tillatelse innen utløpet av en periode på seks måneder fra det tidspunkt søknaden ble mottatt.

AVDELING III

VILKÅR FOR UTØVELSE AV FORSIKRINGSVIRKSOMHET

KAPITTEL 1

PRINSIPPER OG METODER FOR FINANSIELT

TILSYN

Artikkel 10

Vedkommende myndigheter og tilsynets gjenstand

1. Det hører under hjemstatens kompetanse å føre det finansielle tilsyn med forsikringsforetak, herunder med den virksomhet foretaket utøver gjennom filialer og som

ledd i tjenesteytelse. Dersom vedkommende myndigheter i medlemsstaten der forpliktelsen består, har grunn til å anta at virksomheten til et forsikringsforetak vil kunne skade foretakets økonomiske soliditet, skal de underrette vedkommende myndigheter i nevnte foretaks hjemstat. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal kontrollere at foretaket overholder forsiktighetsprinsippene fastlagt i dette direktiv.

2. Det finansielle tilsyn skal særlig omfatte kontroll av forsikringsforetakets samlede virksomhet, dets solvens samt opprettelse av forsikringstekniske avsetninger, herunder premieavsetninger, og aktiva til dekning av disse i samsvar med regler eller fast praksis i hjemstaten, i henhold til bestemmelser vedtatt på fellesskapsplan.

3. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal kreve at ethvert forsikringsforetak har en god administrativ og regnskapsmessig praksis og tilfredsstillende rutiner for intern kontroll.

Artikkel 11

Tilsyn med filialer etablert i en annen medlemsstat

Når et forsikringsforetak godkjent i en annen medlemsstat utøver virksomhet gjennom en filial, skal filialmedlemsstaten fastsette at vedkommende myndigheter i hjemstaten etter på forhånd å ha underrettet vedkommende myndigheter i filialmedlemsstaten, selv eller gjennom formidlere som er gitt fullmakt til dette, på stedet kontrollerer de opplysninger som er nødvendige for å sikre det finansielle tilsyn med foretaket. Myndighetene i filialmedlemsstaten kan delta i denne kontrollen.

Artikkel 12

Forbud mot obligatorisk avgivning av del av tegnet forsikring

Medlemsstatene kan ikke pålegge forsikringsforetak å overdra en del av sin tegning av formene for virksomhet nevnt i artikkel 2 til en eller flere organisasjoner fastsatt i nasjonale bestemmelser.

Artikkel 13

Opplysninger om regnskap, tilsyn og statistikk: tilsynsmyndigheter

1. Hver medlemsstat skal pålegge alle forsikringsforetak med hovedkontor på statens territorium å framlegge en årsmelding om foretakets samlede virksomhet, dets økonomiske situasjon og dets solvens.

2. Medlemsstatene skal kreve at forsikringsforetak med hovedkontor på statenes territorium jevnlig sender inn de dokumenter som er nødvendige for å føre tilsyn, samt statistiske opplysninger. Vedkommende myndigheter skal sende hverandre de dokumenter og opplysninger som er nødvendige for å føre tilsyn.

3. Hver medlemsstat skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at vedkommende myndigheter har de nødvendige fullmakter og virkemidler til å føre tilsyn med virksomheten til forsikringsforetak med hovedkontor på statens territorium, herunder virksomhet som utøves utenfor territoriet, i samsvar med rådsdirektivene som gjelder for denne virksomheten, og med henblikk på å gjennomføre dem.

Disse fullmaktene og virkemidlene skal særlig gi vedkommende myndighet mulighet til:

- a) å foreta detaljerte undersøkelser av forsikringsforetakets situasjon og samlede virksomhet, ved bl.a.:
 - å samle inn opplysninger eller kreve at det framlegges dokumenter om forsikringsvirksomheten,
 - å foreta granskinger i forsikringsforetakets lokaler,
- b) å treffe tilstrekkelige og nødvendige tiltak overfor forsikringsforetaket, dets ansvarlige ledelse eller personer som kontrollerer foretaket, for å sikre at foretakets virksomhet alltid er i samsvar med de lover og forskrifter som foretaket skal overholde i hver medlemsstat, særlig med driftsplanen i den grad den er obligatorisk, og for å hindre eller fjerne uregelmessigheter som vil kunne skade de sikredes interesser,
- c) å sikre at disse tiltakene blir gjennomført, om nødvendig ved tvangstiltak, og eventuelt ved domstolene.

Medlemsstatene kan også bestemme at vedkommende myndigheter skal kunne innhente alle opplysninger om avtaler som formidlere er i besittelse av.

Artikkel 14

Overdragelse av forsikringsportefølje

1. På vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning skal hver medlemsstat gi forsikringsforetak med hovedkontor på dens territorium, tillatelse til å overdra hele eller deler av forsikringsporteføljen, enten den er tegnet etter reglene for etableringsadgang eller etter reglene for adgang til å yte tjenester, til et mottakende foretak etablert i Fellesskapet, dersom vedkommende myndighet i hjemstaten til det mottakende foretak bekrefter at dette foretak har den nødvendige solvensmargin, når det tas hensyn til overdragelsen.

2. Når en filial har planer om å overdra hele eller deler av sin forsikringsportefølje, skal filialmedlemsstaten rådspørres uansett om porteføljen er tegnet etter reglene for etableringsadgang eller etter reglene for adgang til å yte tjenester.

3. I tilfellene nevnt i nr. 1 og 2 skal myndighetene i hjemstaten til det avgivende foretak gi tillatelse til overdragelsen etter å ha innhentet samtykke fra vedkommende myndigheter i den medlemsstat der forpliktelsen består.

4. Vedkommende myndigheter i de medlemsstatene som rådspørres, skal avgi uttalelse eller gi samtykke overfor vedkommende myndigheter i hjemstaten til det avgivende forsikringsforetak i løpet av tre måneder etter at søknaden er mottatt. Dersom de rådspurte myndigheter ikke har svart ved utløpet av fristen, anses dette som en positiv uttalelse eller et stilltiende samtykke.

5. Overdragelse som tillates i samsvar med denne artikkel, skal offentliggjøres i den medlemsstat der forpliktelsen består, etter nærmere regler i nasjonal lovgivning. Overdragelsen kan gjøres gjeldende overfor forsikringstakerne, de sikrede og enhver annen person som har rettigheter og plikter etter de overdratte avtalene.

Denne bestemmelsen skal ikke berøre medlemsstatenes rett til å gi forsikringstakerne mulighet til å si opp avtalen innen en gitt frist etter overdragelsen.

Artikkel 15

Kvalifiserte eierandeler

1. Medlemsstatene skal fastsette at enhver fysisk eller juridisk person som har til hensikt, direkte eller indirekte, å erverve en kvalifisert eierandel i et forsikringsforetak, på forhånd skal underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten og opplyse om eierandelens størrelse. Enhver fysisk eller juridisk person skal på samme måte underrette vedkommende myndigheter dersom den har til hensikt å øke sin kvalifiserte eierandel slik at dens andel av stemmerettene eller kapitalen vil nå eller overskride 20 %, 33 % eller 50 % eller slik at forsikringsforetaket vil bli dens datterforetak.

Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal ha en frist på maksimalt tre måneder, regnet fra dagen for underretningen fastsatt i første ledd, til å komme med innvendinger mot det planlagte erverv dersom de ikke er overbevist om at personene nevnt i første ledd er egnet til å sikre en sunn og fornuftig ledelse av forsikringsforetaket. Dersom myndighetene ikke kommer med innvendinger mot det planlagte erverv, kan de fastsette en frist for gjennomføringen av det.

2. Medlemsstatene skal fastsette at enhver fysisk eller juridisk person som har til hensikt, direkte eller indirekte, å avhende en kvalifisert eierandel i et forsikringsforetak, på forhånd skal underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten og opplyse om den aktuelle eierandelens størrelse. Enhver fysisk eller juridisk person skal også underrette vedkommende myndigheter dersom den har til hensikt å redusere sin kvalifiserte eierandel på en slik måte at dens andel av stemmerettene eller kapitalen vil bli mindre enn 20 %, 33 % eller 50 % eller slik at forsikringsforetaket vil opphøre å være dens datterforetak.

3. Så snart de får kjennskap til det, skal forsikringsforetakene underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten om ethvert erverv eller enhver avhendelse av eierandeler i deres kapital som fører til at andelen overskrider eller faller under en av tersklene nevnt i nr. 1 og 2.

De skal også minst en gang i året underrette vedkommende myndigheter om navnene på aksjeeiere og deltakere som har kvalifiserte eierandeler og om eierandelenes størrelse, slik de blant annet framgår av registrerte opplysninger på den årlige generalforsamling for aksjeeiere og deltakere, eller av opplysninger som er mottatt i henhold til bestemmelsene som gjelder for børsnoterte selskaper.

4. Medlemsstatene skal fastsette at dersom den innflytelse som utøves av personer nevnt i nr. 1, vil kunne være til skade for en sunn og fornuftig ledelse av forsikringsforetaket, skal vedkommende myndigheter i hjemstaten treffe egnede tiltak for å bringe denne situasjonen til opphør. Slike tiltak kan blant annet omfatte påbud, sanksjoner overfor ledelsen eller suspensjon av stemmeretter som er knyttet til vedkommende aksjeeieres eller deltakeres aksjer eller andeler.

Lignende tiltak skal anvendes overfor fysiske eller juridiske personer som ikke overholder plikten til forutgående underretning fastsatt i nr. 1. Når en eierandel blir ervervet til tross for innvendinger fra vedkommende myndigheter, skal medlemsstatene, uavhengig av andre sanksjoner, sørge for enten at tilsvarende stemmeretter blir suspendert, eller at de avgitte stemmer erklæres ugyldige eller kan annulleres.

Artikkel 16

Taushetsplikt

1. Medlemsstatene skal fastsette at alle personer som er eller har vært ansatt hos vedkommende myndigheter, samt revisorer eller sakkyndige som opptrer på vegne av vedkommende myndigheter, skal være underlagt taushetsplikt. Taushetsplikten innebærer at med forbehold for saker som omfattes av strafferetten, kan ingen fortrolige opplysninger som de får i embets medfør, gis videre til andre personer eller myndigheter, unntatt i en summarisk eller sammenfattet form slik at enkeltforetak ikke kan identifiseres.

Når et forsikringsforetak er erklært konkurs eller er under avvikling som følge av en domstolsavgjørelse, kan likevel fortrolige opplysninger som ikke berører tredjemann som er involvert i forsøk på å redde foretaket, gis videre under en sivil sak.

2. Nr. 1 skal ikke være til hinder for at vedkommende myndigheter i de forskjellige medlemsstater utveksler opplysninger i samsvar med de direktiver som gjelder for forsikringsforetak. Disse opplysningene skal være underlagt taushetsplikten nevnt i nr. 1.

3. Medlemsstatene kan inngå samarbeidsavtaler om utveksling av opplysninger med vedkommende myndigheter i tredjestater eller med tredjestaters myndigheter eller organer som definert i nr. 5 og 6, bare dersom de opplysninger som gis videre, omfattes av garantier for taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i denne artikkel. Slik utveksling av opplysninger skal ha som formål å tjene nevnte myndigheter eller organer under utførelsen av deres tilsynsoppgaver.

Dersom opplysningene kommer fra en annen medlemsstat, kan de gis videre bare med uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som har gitt opplysningene, og eventuelt bare for de formål disse myndigheter har gitt samtykke til.

4. Vedkommende myndigheter som mottar fortrolige opplysninger i henhold til nr. 1 eller 2, kan bruke dem bare i embets medfør:

- for å kontrollere at vilkårene for adgang til å utøve forsikringsvirksomhet er oppfylt og for å lette tilsyn med vilkårene for utøvelse av virksomheten, særlig når det gjelder tilsyn med forsikringstekniske avsetninger, solvensmargin, administrasjons- og regnskapsrutiner og intern kontroll, eller
- for å pålegge sanksjoner, eller
- i en forvaltningsklage på et vedtak gjort av vedkommende myndighet, eller
- under rettsforhandlinger iverksatt i henhold til artikkel 67 eller særbestemmelser fastsatt i dette direktiv og andre direktiver som er vedtatt på området forsikringsforetak.

5. Nr. 1 og 4 skal ikke være til hinder for utveksling av opplysninger innen samme medlemsstat når det finnes flere vedkommende myndigheter der, eller for utveksling av opplysninger mellom medlemsstater, mellom vedkommende myndigheter:

- og myndigheter med ansvar for tilsyn med kredittinstitusjoner og andre finansinstitusjoner og myndigheter med ansvar for tilsyn med finansmarkedene,
- og organer som er involvert i avvikling og konkursbehandling av forsikringsforetak og lignende framgangsmåter,
- og personer med ansvar for å utføre lovfestet revisjon av forsikringsforetaks og andre finansinstitusjoners regnskaper,

under utførelsen av sine tilsynsoppgaver samt når de gir videre til organer som administrerer (obligatoriske) framgangsmåter for avvikling eller for garantifond, opplysninger som er nødvendige for at disse kan utføre sin oppgave. Opplysningene som mottas av disse myndigheter, organer og personer, skal være underlagt taushetsplikten omhandlet i nr. 1.

6. Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 1 til 4 kan medlemsstatene gi tillatelse til utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og

- myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med organer som medvirker ved avvikling og konkursbehandling av forsikringsforetak og andre lignende framgangsmåter, eller
- myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med personer som skal foreta lovfestet revisjon av forsikringsforetaks, kredittinstitusjoners, investeringsforetaks og andre finansinstitusjoners regnskaper, eller
- uavhengige aktuarer i forsikringsforetak som fører lovfestet tilsyn med forsikringsforetakene, samt organer med ansvar for å føre tilsyn med disse aktuarene.

Medlemsstater som benytter seg av adgangen omhandlet i første ledd, skal kreve at minst følgende vilkår er oppfylt:

- opplysningene skal brukes for å utføre tilsyns- eller revisjonsoppgaven nevnt i første ledd,
- opplysninger som mottas i denne forbindelse, skal være underlagt taushetsplikt som omhandlet i nr. 1,
- dersom opplysningene kommer fra en annen medlemsstat, kan de gis videre bare med uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som har gitt opplysningene, og eventuelt bare for de formål disse myndigheter har gitt samtykke til.

Medlemsstatene skal underrette Kommissjonen og de øvrige medlemsstatene om hvilke myndigheter, personer eller organer som kan motta opplysninger i henhold til dette nr.

7. Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 1 til 4 kan medlemsstatene for å styrke finanssystemets stabilitet og integritet gi tillatelse til utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og myndigheter eller organer som etter lovgivningen har ansvar for å undersøke og etterforske overtredelser av bestemmelser i selskapsretten.

Medlemsstater som benytter seg av adgangen omhandlet i første ledd, skal kreve at minst følgende vilkår er oppfylt:

- opplysningene skal brukes for å utføre oppgaven nevnt i første ledd,
- opplysninger som mottas i denne forbindelse, skal være underlagt taushetsplikt som omhandlet i nr. 1,
- dersom opplysningene kommer fra en annen medlemsstat, kan de gis videre bare med uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som har gitt opplysningene, og eventuelt bare for de formål disse myndigheter har gitt samtykke til.

Dersom myndighetene eller organene omhandlet i første ledd i en medlemsstat i sitt undersøkelses- eller etterforskningsarbeid innhenter bistand fra personer som på grunn av særskilt kompetanse gis fullmakt for dette formål, og som ikke er ansatt i offentlig sektor, kan adgangen til utveksling av opplysninger omhandlet i første ledd utvides til disse personene på vilkårene fastsatt i annet ledd.

Ved anvendelsen av annet ledd tredje strekpunkt skal myndighetene og organene nevnt i første ledd underrette vedkommende myndigheter som har gitt opplysningene, om navnet til de personer som opplysningene skal sendes til, med nøyaktig angivelse av personenes fullmakter.

Medlemsstatene skal underrette Kommissjonen og de øvrige medlemsstatene om navnet på de myndigheter eller organer som kan motta opplysninger i henhold til dette nr.

Kommissjonen skal utarbeide en rapport om anvendelsen av bestemmelsene i dette nr. før 31. desember 2000.

8. Medlemsstatene kan gi vedkommende myndigheter tillatelse til å gi videre:

- til sentralbanker og andre organer med lignende funksjon i deres egenskap av pengepolitiske myndigheter,
- eventuelt til andre offentlige myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med betalingssystemer,

opplysninger i forbindelse med utførelsen av deres oppgave og kan gi slike myndigheter eller organer tillatelse til å gi videre til vedkommende myndigheter de opplysninger de behøver for formålene i nr. 4. Opplysninger som mottas i denne forbindelse, skal være underlagt taushetsplikt som omhandlet i denne artikkel.

9. I tillegg kan medlemsstatene, uten hensyn til bestemmelsene i nr. 1 og 4, i henhold til lovgivning tillate at visse opplysninger gis videre til andre avdelinger i deres sentrale forvaltning som er ansvarlige for lovgivning om tilsyn med kredittinstitusjoner, finansinstitusjoner, investeringstjenester og forsikringsforetak samt til kontrollører som handler etter fullmakt fra disse avdelinger.

Slike opplysninger kan likevel bare gis videre når det er nødvendig av hensyn til forsiktighetstilsynet.

Medlemsstatene skal likevel fastsette at opplysninger mottatt i henhold til nr. 2 og 5 og opplysninger som er framskaffet ved kontroll på stedet som nevnt i artikkel 11, aldri kan gis videre i de tilfeller som er nevnt i dette nr. uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndighet som har gitt opplysningene eller fra vedkommende myndighet i den medlemsstat der kontrollen på stedet ble foretatt.

*Artikkel 17***Revisorenes plikter**

1. Medlemsstatene skal minst fastsette at:
 - a) enhver person som er godkjent i henhold til rådsdirektiv 84/253/EØF⁽¹⁾, og som i et forsikringsforetak utfører oppgaven nevnt i artikkel 51 i rådsdirektiv 78/660/EØF⁽²⁾, i artikkel 37 i direktiv 83/349/EØF eller i artikkel 31 i rådsdirektiv 85/611/EØF⁽³⁾ eller enhver annen lovbestemt oppgave, skal ha plikt til straks å melde til vedkommende myndigheter ethvert forhold eller vedtak som gjelder foretaket, og som vedkommende person har fått kjennskap til i forbindelse med utførelsen av sin oppgave, og som kan:
 - være en materiell overtredelse av de lover og forskrifter som fastlegger vilkårene for godkjenning, eller som særskilt omhandler virksomheten som forsikringsforetak, eller
 - skade den fortsatte drift av forsikringsforetaket, eller
 - medføre at regnskapene ikke godkjennes, eller at det tas forbehold,
 - b) samme plikt gjelder for vedkommende person med hensyn til forhold og vedtak personen har fått kjennskap til i forbindelse med utførelsen av oppgaven nevnt i bokstav a) i et foretak som ved kontroll har nære forbindelser med det forsikringsforetaket der personen utfører ovennevnte oppgave.
2. Dersom personene godkjent i henhold til direktiv 84/253/EØF i god tro gir videre opplysninger om forhold og vedtak nevnt i nr. 1 til vedkommende myndigheter, er dette ikke å anse som et brudd på taushetsplikten i henhold til kontrakt eller i henhold til lover eller forskrifter og medfører ikke noen form for ansvar for disse personene.

*Artikkel 18***Utøvelse av virksomhet innen livsforsikring og skadeforsikring**

1. Uten å berøre nr. 3 og 7, kan et foretak ikke gis tillatelse både i henhold til dette direktiv og direktiv 73/239/EØF.
2. Som unntak fra nr. 1, kan medlemsstatene fastsette at:
 - foretak som har fått tillatelse i henhold til dette direktiv, også kan få tillatelse i samsvar med artikkel 6 i direktiv

73/239/EØF for de risikoer som er nevnt i klasse 1 og 2 i vedlegget til samme direktiv,

- foretak som har fått tillatelse i henhold til artikkel 6 i direktiv 73/239/EØF bare for de risikoer som er nevnt i klasse 1 og 2 i vedlegget til samme direktiv, kan få tillatelse i henhold til dette direktiv.
3. Med forbehold for nr. 6, kan foretak nevnt i nr. 2 og foretak som:
 - 1. januar 1981 for foretak godkjent i Hellas,
 - 1. januar 1986 for foretak godkjent i Spania og Portugal,
 - 1. januar 1995 for foretak godkjent i Østerrike, Finland og Sverige, og
 - 15. mars 1979 for alle andre foretak,

samtidig utøvde begge virksomhetene som omfattes av dette direktiv og de som omfattes av direktiv 73/239/EØF, fortsette å utøve disse virksomhetene samtidig, forutsatt at hver virksomhet har separat forvaltning i samsvar med artikkel 19 i dette direktiv.

4. Medlemsstatene kan fastsette at foretak nevnt i nr. 2 skal overholde de regnskapsregler som gjelder for forsikringsforetak som har fått tillatelse i henhold til dette direktiv for deres samlede virksomhet. I påvente av en samordning på området kan medlemsstatene også fastsette at når det gjelder regler for avvikling, skal de former for virksomhet som gjelder risikoer omhandlet i klasse 1 og 2 i vedlegget til direktiv 73/239/EØF og som utøves av foretak nevnt i nr. 2, også være underlagt regler som gjelder for livsforsikringsvirksomhet.

5. Når et foretak som utøver formene for virksomhet nevnt i vedlegget til direktiv 73/239/EØF, har finansielle, kommersielle eller administrative forbindelser med et forsikringsforetak som utøver de former for virksomhet som omfattes av dette direktiv, skal vedkommende myndigheter i medlemsstaten på hvis territorium disse foretaks hovedkontor ligger, påse at de aktuelle foretaks regnskaper ikke blir fortenget ved avtaler mellom disse foretakene eller ved andre ordninger som kan få innvirkning på inntekter og utgifter.

6. Enhver medlemsstat kan kreve at forsikringsforetak med hovedkontor på dens territorium i løpet av en frist som fastsettes av vedkommende medlemsstat, innstiller den samtidige utøvelse av de former for virksomhet de utøvde på tidspunktene nevnt i nr. 3.

7. Bestemmelsene i denne artikkel skal på grunnlag av en rapport fra Kommisjonen til Rådet vurderes på nytt i lys av den framtidige harmonisering av regler for avvikling, og under enhver omstendighet senest 31. desember 1999.

⁽¹⁾ EFT L 126 av 12.5.1984, s. 20.

⁽²⁾ EFT L 222 av 14.8.1978, s. 11. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/65/EF (EFT L 283 av 27.10.2001, s. 28).

⁽³⁾ EFT L 375 av 31.12.1985, s. 3. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/108/EF (EFT L 41 av 13.2.2002, s. 35).

*Artikkel 19***Atskilt forvaltning av virksomhet innen livsforsikring og skadeforsikring**

1. Atskilt forvaltning nevnt i artikkel 18 nr. 3 skal organiseres slik at de former for virksomhet som omfattes av dette direktiv, er atskilt fra de former for virksomhet som omfattes av direktiv 73/239/EØF, slik at:

- interessene til henholdsvis livsforsikrede og skadeforsikrede ikke blir berørt, og særlig slik at overskuddet fra livsforsikring kommer livsforsikrede til gode som om foretaket bare utøvde livsforsikringsvirksomhet,
- de økonomiske minsteforpliktelsene, særlig solvensmarginen, som påhviler en av de to former for virksomhet, i henhold til enten dette direktiv eller til direktiv 73/239/EØF, ikke blir båret av den annen form for virksomhet.

Når de økonomiske minsteforpliktelsene er oppfylt i henhold til vilkårene i første ledd annet strekpunkt, og forutsatt at vedkommende myndighet blir underrettet, kan foretaket likevel anvende de eksplisitte aktiva av solvensmarginen som fremdeles er disponible, til den ene eller den andre formen for virksomhet.

Vedkommende myndigheter skal analysere resultatene for begge former for virksomhet for å påse at bestemmelsene i dette nr. blir overholdt.

2. a) Regnskapene skal føres slik at det framgår hvordan resultatene er oppnådd for hver av de to virksomhetene livsforsikring og skadeforsikring. For dette formål skal alle inntekter (særlig premier, innbetalinger fra gjenforsikrere og finansinntekter) og kostnader (særlig forsikringsytelser, økning av forsikringstekniske avsetninger, gjenforsikringspremier, driftskostnader for forsikringsvirksomhet) spesifiseres etter opprinnelse. Poster som er felles for begge former for virksomhet, skal føres i samsvar med fordelingsmetoder som skal godkjennes av vedkommende myndighet.

b) På grunnlag av regnskapet skal forsikringsforetakene utarbeide et dokument der det klart framgår hvilke poster hver solvensmargin består av i samsvar med artikkel 27 i dette direktiv og artikkel 16 nr. 1 i direktiv 73/239/EØF.

3. Dersom solvensmarginen for en av formene for virksomhet er utilstrekkelig, skal vedkommende myndigheter overfor denne virksomheten anvende de tiltak som er fastsatt i det aktuelle direktiv, uavhengig av resultatet for den annen form for virksomhet. Som unntak fra nr. 1 første ledd annet strekpunkt kan disse tiltakene omfatte tillatelse til overførsel fra den ene formen for virksomhet til den annen.

KAPITTEL 2

REGLER FOR FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER OG OPPFØRING AV DEM*Artikkel 20***Opprettelse av forsikringsmessige avsetninger**

1. Hjemstaten skal pålegge ethvert forsikringsforetak å opprette tilstrekkelige forsikringstekniske avsetninger, herunder premieavsetninger for hele virksomheten.

Avsetningenes størrelse skal fastsettes i samsvar med følgende prinsipper.

A. i) Forsikringstekniske avsetninger innen livsforsikring skal beregnes etter en tilstrekkelig forsiktig prospektiv aktuariell metode som tar hensyn til alle framtidige forpliktelser i samsvar med vilkårene i hver løpende avtale, herunder:

- alle garanterte ytelser, herunder garantert gjenkjøpsverdi,
- opptjent, meldt eller tildelt bonus som de sikrede allerede individuelt eller kollektivt har rett til, uansett hvordan bonusen benevnes,
- alle opsjoner som den sikrede har rett til etter avtalen,
- kostnader, herunder provisjoner,

idet det tas hensyn til framtidige premieinntekter.

ii) En retrospektiv metode kan anvendes dersom det kan godtgjøres at de forsikringstekniske avsetninger som følger av metoden, ikke er lavere enn de som følger av en prospektiv metode som er tilstrekkelig forsiktig, eller dersom det ikke er mulig å anvende en prospektiv metode for vedkommende avtaletype.

iii) En forsiktig verdivurdering innebærer ikke verdivurdering på grunnlag av de mest sannsynlige antakelser, men skal ta hensyn til en fornuftig margin for ugunstige avvik i de aktuelle faktorer.

iv) Metoden for verdivurdering av forsikringstekniske avsetninger skal ikke bare være forsiktig i seg selv, men også når det tas hensyn til metoden for verdivurdering av de aktiva som dekker avsetningene.

v) Forsikringstekniske avsetninger skal beregnes særskilt for hver enkelt avtale. Tilnærmede eller generelle beregninger er likevel tillatt når det er grunn til å anta at de gir tilnærmedesvis det samme resultat som individuelle beregninger. Prinsippet om individuell beregning hindrer ikke opprettelsen av tilleggsavsetninger for generelle risikoer som ikke er spesifisert.

vi) Når en avtale har garantert gjenkjøpsverdi, skal premieavsetningene for denne avtalen til enhver tid minst være lik den garanterte verdien på samme tidspunkt.

B. Rentesatsen skal velges med forsiktighet. Den skal fastsettes etter regler som vedkommende myndighet i hjemstaten vedtar ved anvendelse av følgende prinsipper:

a) Vedkommende myndighet i forsikringsforetakets hjemstat skal for alle avtaler fastsette en eller flere maksimumsrentesatser, særlig etter følgende regler:

i) Når avtalene omfatter en rentegaranti, skal vedkommende myndighet i foretakets hjemstat fastsette en enkelt maksimumsrentesats. Denne satsen kan være forskjellig etter den valuta avtalen er uttrykt i, forutsatt at den ikke overskrider 60 % av ratesatsen for obligasjonslån tatt opp av den stat hvis valuta avtalen er denominert i.

Dersom medlemsstaten i henhold til annet punktum i første ledd vedtar å fastsette en maksimumsrentesats for avtaler denominert i en annen medlemsstats valuta, skal den først rådspørre vedkommende myndighet i den medlemsstat i hvis valuta avtalen er denominert.

ii) Når et foretaks aktiva ikke er verdsatt til anskaffelsesverdien, kan en medlemsstat fastsette at det kan beregnes en eller flere maksimumsrentesatser idet det tas hensyn til utbyttet av de tilsvarende aktiva i forsikringsporteføljen med fradrag for en forsiktighetsmargin og, særlig for avtaler med løpende premiebetaling, idet det også tas hensyn til forventet utbytte av framtidige aktiva. Forsiktighetsmarginen og den eller de maksimumsrentesatser som får anvendelse på forventet utbytte av framtidige aktiva, skal fastsettes av vedkommende myndigheter i hjemstaten.

b) Fastsettelsen av en maksimumsrentesats innebærer ikke at forsikringsforetaket er forpliktet til å anvende en så høy sats.

c) Hjemstaten kan vedta å ikke anvende bokstav a) på følgende kategorier avtaler:

- avtaler tilknyttet investeringsfond,
- avtaler med engangspremie med en løpetid på inntil åtte år,
- avtaler uten rett til bonus og livrenteavtaler uten gjenkjøpsverdi.

I tilfeller som nevnt i annet og tredje strekpunkt i første ledd, kan det ved å velge en forsiktig ratesats tas hensyn til den valuta avtalen er denominert i og tilsvarende aktiva som i øyeblikket inngår i

forsikringsporteføljen og, når foretakets aktiva er verdsatt til deres nåtidsverdi, forventet utbytte av framtidige aktiva.

Den ratesats som anvendes, kan under ingen omstendigheter være høyere enn utbyttet av aktiva beregnet etter hjemstatens regnskapsregler, etter fradrag av et passende beløp.

d) Medlemsstaten skal kreve at forsikringsforetak i sitt regnskap oppretter en avsetning med sikte på å dekke renteforpliktelser overfor de sikrede, når nåværende eller forventet utbytte av foretakets aktiva ikke er tilstrekkelig til å dekke forpliktelsene.

e) Maksimumsrentesatser fastsatt ved anvendelse av bokstav a) skal meddeles Kommisjonen og vedkommende myndigheter i de medlemsstater som anmoder om det.

C. De statistiske beregningselementer ved verdivurderingen og de elementer som svarer til kostnadene, skal velges med forsiktighet, idet det tas hensyn til den medlemsstaten der forpliktelsen består, avtaletype samt de administrasjonskostnader og provisjoner som forventes å påløpe.

D. Når det gjelder avtaler med rett til bonus, kan metoden for verdivurdering av forsikringstekniske avsetninger, direkte eller indirekte, og i samsvar med øvrige antakelser om framtidig utvikling og med nåværende metode for beregning av bonus, ta hensyn til framtidige bonuser av enhver art.

E. Avsetninger til dekning av framtidige kostnader kan være indirekte, for eksempel ved at det tas hensyn til framtidige premier etter fradrag for administrasjonskostnader. Den samlede avsetning, direkte eller indirekte, skal likevel ikke være lavere enn det en forsiktig verdivurdering ville resultere i.

F. Verdivurderingsmetoden for forsikringstekniske avsetninger skal ikke endres fra år til år som en følge av vilkårlige endringer i metoden eller i beregningselementene, og skal være slik at bonusen frigis på en fornuftig måte mens avtalen løper.

2. Forsikringsforetaket skal stille til rådighet for offentligheten grunnlagene og metodene som anvendes ved verdivurdering av forsikringstekniske avsetninger, herunder avsetninger til bonus.

3. Hjemstaten skal kreve av hvert forsikringsforetak at de forsikringstekniske avsetninger for dets samlede virksomhet dekkes av kongruente aktiva i samsvar med artikkel 26. Når det gjelder virksomhet som utøves innen Fellesskapet, skal disse aktiva befinne seg innenfor Fellesskapet. Medlemsstatene skal ikke kreve at et forsikringsforetaks aktiva skal befinne seg i en bestemt medlemsstat. Hjemstaten kan likevel tillate lempninger i reglene for lokalisering av aktiva.

4. Dersom hjemstaten tillater at de forsikringstekniske avsetningene dekkes av fordringer på gjenforsikrer, skal den fastsette den prosentandel som er tillatt. I så fall kan den ikke kreve at aktiva som representerer slike fordringer, skal befinne seg på dens territorium.

*Artikkel 21***Premier for ny forretning**

Premiene for ny forretning skal etter fornuftige actuarielle antakelser være tilstrekkelige til at forsikringsforetaket kan oppfylle alle sine forpliktelser, særlig til å opprette tilstrekkelige forsikringstekniske avsetninger.

I den forbindelse kan det tas hensyn til alle sidene ved foretakets finansielle situasjon, men det skal unngås at tilførselen av midler utover premier og avkastning av disse blir regelmessig og varig, ettersom dette på lengre sikt vil kunne sette foretakets solvens i fare.

*Artikkel 22***Aktiva som dekker forsikringstekniske avsetninger**

Ved valg av de aktiva som dekker de forsikringstekniske avsetninger, skal det tas hensyn til hvilke typer transaksjoner forsikringsforetaket utøver, slik at sikkerheten ved, avkastningen av og likviditeten av foretakets investeringer sikres, og foretaket skal sørge for en tilstrekkelig variasjon og spredning i investeringene.

*Artikkel 23***Kategorier av tillatte aktiva**

1. Hjemstaten kan bare tillate at forsikringsforetakene dekker sine forsikringstekniske avsetninger med følgende kategorier aktiva:

A. Investeringer

- a) obligasjoner og andre penge- og kapitalmarkedsinstrumenter,
- b) utlån,
- c) aksjer og andre eierandeler med variabel avkastning,
- d) andel i foretak for kollektive investeringer i omsettelige verdipapirer og andre investeringsfond,
- e) bygninger og fast eiendom samt tinglige rettigheter i faste eiendommer.

B. Fordringer

- f) fordringer på gjenforsikrer, herunder gjenforsikrers andel i de forsikringstekniske avsetninger,
- g) gjenforsikringsdepoter i og fordringer på avgivende foretak,
- h) fordringer på forsikringstakere og formidlere som følge av transaksjoner innen direkte forsikring og gjenforsikring,

- i) lån på forsikring,
- j) tilbakebetalinger på skatt,
- k) fordringer i garantifond.

C. Andre

- l) andre materielle aktiva enn bygninger og fast eiendom på grunnlag av en forsiktig avskrivning,
- m) bankinnskudd og kontanter; innskudd i kredittinstitusjoner eller i enhver annen institusjon som er godkjent for å motta innskudd,
- n) aktiverte anskaffelseskostnader,
- o) påløpt rente og opptjent leie og andre kontoer for forskuddsbetalinger,
- p) tinglig rett i tilknytning til fast eiendom (*reversionary interests*)

2. For sammenslutningen av forsikringsgivere kalt «Lloyd's» skal aktivakategoriene også omfatte garantier og bankremitter utstedt av kredittinstitusjoner i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF⁽¹⁾ eller av forsikringsforetak samt kontrollerbare beløp som følger av forsikringspoliser, i den utstrekning de dekker midler som tilhører medlemmene.

3. At aktiva eller en kategori aktiva er tatt med i listen over aktiva i nr. 1, skal ikke innebære at disse aktiva uten videre tillates som dekning for forsikringstekniske avsetninger. Hjemstaten skal fastsette mer detaljerte regler for hvordan de tillatte aktiva kan anvendes; i denne forbindelse kan den kreve pantesikkerhet eller garantier, særlig for fordringer på gjenforsikrer.

Når hjemstaten vedtar og anvender regler, skal den særlig sørge for at følgende prinsipper overholdes:

- i) aktiva som dekker forsikringstekniske avsetninger, skal verdifulles etter fradrag for gjeld som er stiftet for anskaffelsen av disse aktiva,
- ii) alle aktiva skal verdifulles på forsiktig grunnlag, og risikoen for at de ikke kan realiseres, skal tas i betraktning. Særlig skal andre materielle aktiva enn bygninger og annen fast eiendom tillates som dekning for forsikringstekniske avsetninger bare dersom de er verdifullet på grunnlag av en forsiktig avskrivning,
- iii) lån til foretak, en stat, en internasjonal institusjon, en lokal eller regional myndighet eller fysiske personer, kan tillates som dekning for forsikringstekniske avsetninger bare dersom de gir tilstrekkelige garantier med hensyn til sikkerhet, uavhengig av om garantiene bygger på låntakers betalingsevne, panterrettigheter, bankgarantier eller garantier fra forsikringsforetak eller andre former for sikkerhet,

(¹) EFT L 126 av 26.5.2000, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 2000/28/EF (EFT L 275 av 27.10.2000, s. 37).

- iv) avledede instrumenter som opsjoner, futures og swaps i forbindelse med aktiva som dekker forsikringstekniske avsetninger kan anvendes i den utstrekning de bidrar til å redusere risikoen ved investeringer eller de gjør det mulig å forvalte forsikringsporteføljen på en effektiv måte. Disse instrumentene skal verdsettes på et forsiktig grunnlag og kan tas i betraktning ved verdsettingen av underliggende aktiva,
- v) omsettelige verdipapirer som ikke omsettes på et regulert marked, kan tillates som dekning for forsikringstekniske avsetninger bare i den utstrekning de kan realiseres på kort sikt eller dersom de er kapitalandeler i kredittinstitusjoner, i forsikringsforetak i den utstrekning det er tillatt i henhold til artikkel 6, eller i investeringsforetak etablert i en medlemsstat,
- vi) fordringer på tredjemann kan tillates som dekning for forsikringstekniske avsetninger bare etter fradrag for gjeld til samme tredjemann,
- vii) størrelsen på de fordringer som tillates som dekning for forsikringstekniske avsetninger, skal beregnes på et forsiktig grunnlag, og det skal tas hensyn til risikoen for at de ikke kan realiseres. Særlig kan fordringer på forsikringstakere og formidlere som følge av transaksjoner innen direkte forsikring og gjenforsikring bare tillates i den utstrekning det ikke er mer enn tre måneder siden de forfalt til betaling,
- viii) når det gjelder aktiva i form av en investering i et underforetak som for forsikringsforetakets regning forvalter hele eller deler av sistnevnte foretaks investeringer, skal hjemstaten ved anvendelsen av regler og prinsipper i denne artikkel ta hensyn til de underliggende aktiva som eies av underforetaket. Hjemstaten kan behandle andre underforetaks aktiva på samme måte,
- ix) aktiverte anskaffelseskostnader kan tillates som dekning for forsikringstekniske avsetninger bare dersom det er forenlig med beregningsmetodene for premieavsetninger.

4. Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 1, 2 og 3 kan hjemstaten, med forbehold for artikkel 22, i unntakstilfeller og på anmodning fra forsikringsforetaket, for et begrenset tidsrom treffe begrunnet beslutning om å tillate andre kategorier aktiva som dekning for forsikringstekniske avsetninger.

Artikkel 24

Regler for diversifisering av investeringer

1. Når det gjelder aktiva som dekker forsikringstekniske avsetninger, skal hjemstaten kreve at hvert forsikringsforetak ikke investerer mer enn:
 - a) 10 % av de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger i en bygning eller annen fast eiendom eller i flere bygninger som ligger tilstrekkelig tett sammen til å anses som en enkelt investering,
 - b) 5 % av de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger i aksjer eller andre omsettelige verdier som kan sidestilles med aksjer, i obligasjoner, i andre penge- og kapitalmarkedsinstrumenter fra samme foretak eller i lån, unntatt lån til en statlig, regional eller lokal myndighet eller til en internasjonal organisasjon som en eller flere medlemsstater er medlemmer av, til samme låntaker sett under ett. Denne grensen kan heves til 10 % dersom foretaket ikke investerer mer enn 40 % av sine forsikringstekniske bruttoavsetninger i lån til låntakere eller i tilsvarende verdipapirer hos utstedere, og investerer mer enn 5 % i hver av disse,
 - c) 5 % av de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger i usikrede lån, hvorav 1 % i et enkelt usikret lån, bortsett fra lån til kredittinstitusjoner, til forsikringsforetak i den utstrekning det er tillatt i henhold til artikkel 6, og til investeringsforetak etablert i en medlemsstat. Vedkommende myndigheter i hjemstaten kan ved enkeltvedtak beslutte at grensene skal heves til henholdsvis 8 % og 2 %,
 - d) 3 % av de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger i kontanter,
 - e) 10 % av de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger i aksjer, andre verdipapirer som kan sidestilles med aksjer og obligasjoner som ikke omsettes på et regulert marked.
2. Når det ikke er fastsatt en begrensning i nr. 1 på investeringer i en bestemt kategori aktiva, innebærer det ikke at de aktiva som omfattes av denne kategori, uten begrensninger kan tillates som dekning for forsikringstekniske avsetninger. Hjemstaten skal fastsette mer detaljerte regler for hvordan de tillatte aktiva kan anvendes. Når den vedtar og anvender nevnte regler, skal den særlig sørge for at følgende prinsipper overholdes:
 - i) aktiva som dekker forsikringstekniske avsetninger, skal være tilstrekkelig varierte og spredte til å sikre at avhengigheten av en bestemt kategori aktiva, et særskilt investeringsmarked eller en særskilt investering ikke blir uforholdsmessig stor,

- ii) investeringene i aktiva som enten på grunn av sin art eller på grunn av låntakers betalingsevne representerer et høyt risikonivå, skal begrenses til et forsiktig omfang,
- iii) ved begrensningene for særskilte kategorier aktiva skal det ved beregningen av de forsikringstekniske avsetningene tas hensyn til hvordan gjenforsikringsandelen er behandlet,
- iv) når det gjelder aktiva i form av en investering i et underforetak som for forsikringsforetakets regning forvalter hele eller deler av sistnevnte foretaks investeringer, skal hjemstaten ved anvendelsen av regler og prinsipper i denne artikkel ta hensyn til de underliggende aktiva som eies av underforetaket. Hjemstaten kan behandle andre underforetaks aktiva på samme måte,
- v) prosentandelen av ikke-likvide investeringsaktiva som dekker forsikringstekniske avsetninger, skal begrenses til et forsiktig omfang,
- vi) når aktiva omfatter lån til visse kredittinstitusjoner eller obligasjoner utstedt av slike institusjoner, kan hjemstaten ved iverksettelsen av regler og prinsipper fastlagt i denne artikkel ta hensyn til underliggende aktiva som eies av disse kredittinstitusjonene. Denne behandlingen kan bare anvendes i den utstrekning kredittinstitusjonen har hovedkontor i en medlemsstat, eies utelukkende av denne medlemsstaten og/eller av dens lokale myndigheter og virksomheten i henhold til vedtektene består i å gi lån til staten eller lokale myndigheter gjennom formidler, eller gi lån garantert av disse, eller gi lån til organer med nær tilknytning til staten eller lokale myndigheter.

3. Innenfor rammen av de detaljerte regler for hvordan tillatte aktiva kan anvendes, skal medlemsstaten behandle:

- lån som ikke er sikret ved bankgaranti, garanti fra forsikringsforetak, panterrettighet eller en annen form for sikkerhet, mer restriktivt enn de lån som er sikret slik,
- foretak for kollektiv investering i verdipapirer som ikke er samordnet i henhold til direktiv 85/611/EØF og andre investeringsfond mer restriktivt enn de investeringsforetak som er samordnet i henhold til samme direktiv,
- verdipapirer som ikke omsettes på et regulert marked, mer restriktivt enn de verdipapirer som omsettes på et slikt marked,
- obligasjoner og andre penge- og kapitalmarkedsinstrumenter når utstederne ikke er stater, en av deres regionale eller lokale myndigheter eller foretak som hører til sone A i henhold til direktiv 2000/12/EF eller når utstederne er internasjonale organisasjoner som ikke har minst en av Fellesskapets medlemsstater som medlem, mer restriktivt enn de samme finansinstrumenter utstedt av ovennevnte.

4. Medlemsstatene kan heve grensen nevnt i nr. 1 bokstav b) til 40 % for visse obligasjoner dersom de utstedes av en kredittinstitusjon med hovedkontor i en medlemsstat og i henhold til lov er underlagt særlig offentlig tilsyn med sikte på å beskytte eierne av obligasjonene. Særlig skal beløp som kommer fra emisjoner av obligasjonene, i samsvar med loven investeres i aktiva som i hele obligasjonens løpetid gir tilstrekkelig dekning for forpliktelsene som følger av den, og som ifølge fortrinnsrett anvendes til tilbakebetaling av hovedstolen og påløpte renter dersom utsteder misligholder sine forpliktelser.

5. Medlemsstatene skal ikke kreve at forsikringsforetak investerer i bestemte kategorier aktiva.

6. Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 1 kan hjemstaten, med forbehold for artikkel 22, i unntakstilfeller og på anmodning fra forsikringsforetaket, for et begrenset tidsrom treffe begrunnet beslutning om å tillate unntak fra reglene nevnt i nr. 1 bokstav a) til e).

Artikkel 25

Avtaler knyttet til foretak for kollektiv investering i verdipapirer eller aksjeindeks

1. Når ytelsene fastsatt i en avtale er direkte knyttet til verdien av andeler i investeringsforetak for kollektiv investering i verdipapirer, eller til verdien av aktiva i et internt fond som eies av forsikringsforetaket, og som vanligvis er fordelt på andeler, skal forsikringstekniske avsetninger i forbindelse med ytelsene så nøyaktig som mulig dekkes av disse andeler eller, når det ikke finnes slike andeler, av disse aktiva.

2. Når ytelsene fastsatt i en avtale er direkte knyttet til en aksjeindeks eller en annen referanseverdi enn verdiene nevnt i nr. 1, skal forsikringstekniske avsetninger i forbindelse med ytelsene så nøyaktig som mulig dekkes av andeler som anses for å representere referanseverdien eller, når det ikke finnes slike andeler, av aktiva med tilstrekkelig sikkerhet og omsettelighet som så nøyaktig som mulig tilsvarer de aktiva som er grunnlaget for den særskilte referanseverdien.

3. Artikkel 22 og 24 får ikke anvendelse på aktiva som skal dekke forpliktelser som er direkte knyttet til ytelsene nevnt i nr. 1 og 2. Enhver henvisning til forsikringstekniske avsetninger nevnt i artikkel 24 skal forstås som henvisninger til forsikringstekniske avsetninger unntatt dem som gjelder slike forpliktelser.

4. Når ytelsene nevnt i nr. 1 og 2 omfatter en garanti om investeringsutbytte eller en annen garantert ytelse, skal tilsvarende supplerende forsikringstekniske avsetninger være underlagt bestemmelsene i artikkel 22, 23 og 24.

*Artikkel 26***Kongruensregler**

1. Ved anvendelse av artikkel 20 nr. 3 og 54 skal medlemsstatene overholde bestemmelsene i vedlegg II når det gjelder reglene for kongruens.
2. Denne artikkel får ikke anvendelse på forpliktelser nevnt i artikkel 25.

KAPITTEL 3

REGLER FOR SOLVENSMARGIN OG GARANTIFOND*Artikkel 27***Tilgjengelig solvensmargin**

1. Medlemsstatene skal kreve at alle forsikringsforetak med hovedkontor på deres territorium for hele virksomheten og til enhver tid har en egnet tilgjengelig solvensmargin som minst oppfyller kravene i dette direktiv.
2. Den tilgjengelige solvensmarginen skal bestå av forsikringsforetakets aktiva fri for alle påregnelige forpliktelser, og med fradrag for eventuelle immaterielle verdier, herunder:
 - a) innbetalt aksjekapital eller, dersom det dreier seg om et gjensidig forsikringsselskap, faktisk innbetalt garantifond, med tillegg av medlemmenes kontoer som skal oppfylle følgende kriterier:
 - i) vedtektene skal fastsette at utbetalinger fra disse kontoene til medlemmene bare kan skje dersom det ikke medfører at solvensmarginen faller under det nivå som kreves eller, etter foretakets oppløsning, dersom foretakets øvrige gjeld er betalt,
 - ii) når det gjelder utbetalinger nevnt i nr. i) av andre grunner enn individuelt opphør av medlemskap, skal vedtektene fastsette at vedkommende myndigheter underrettes om dette minst en måned på forhånd og at de innenfor denne frist kan forby utbetalingen,
 - iii) de relevante bestemmelser i vedtektene kan bare endres etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen, med forbehold for de kriterier som er nevnt i nr. i) og ii),
 - b) lovbestemte og frie avsetninger som ikke tilsvarer inngåtte forpliktelser,
 - c) overføringer fra tidligere år etter fratrukk av ikke-utdelt utbytte,
 - d) i den grad det er tillatt etter nasjonal lovgivning, bonusfond oppført i balansen, når de kan brukes til å dekke eventuelle tap, og når de ikke er gjort tilgjengelige for fordeling til forsikringstakere,

Den tilgjengelige solvensmarginen skal reduseres med aksjene forsikringsforetaket direkte eller indirekte eier.

3. Den tilgjengelige solvensmarginen kan også bestå av:
 - a) kumulative preferanseaksjer og ansvarlig lånekapital på inntil 50 % av den laveste av den tilgjengelige solvensmarginen og den minste solvensmarginen, hvorav høyst 25 % omfatter ansvarlig lånekapital med fast løpetid eller kumulative preferanseaksjer med fast løpetid, forutsatt at det for det tilfellet at forsikringsforetaket går konkurs eller avvikles, eksisterer bindende avtaler om at ansvarlig lånekapital eller preferanseaksjer skal etterstilles alle andre kreditorers fordringer og først tilbakebetales når all annen utestående gjeld er betalt.

For ansvarlig lånekapital skal også følgende vilkår oppfylles:

- i) det skal bare tas hensyn til faktisk innbetalte midler,
- ii) for lån med fast løpetid skal den opprinnelige løpetid være på minst fem år. Minst ett år før forfallsdato skal forsikringsforetaket framlegge for vedkommende myndigheter for godkjenning en plan som viser hvordan solvensmarginen vil bli opprettholdt eller brakt opp på det nivå som kreves ved forfall, med mindre den andel lånet kan utgjøre av solvensmarginen, ikke gradvis reduseres i løpet av minst de fem siste årene før forfall. Vedkommende myndigheter kan gi tillatelse til tilbakebetaling av slike midler før forfall forutsatt at anmodningen er gjort av det utstedende forsikringsforetak og at dets solvensmargin ikke faller under det nivå som kreves,
- iii) når lånets løpetid ikke er fastsatt, skal det først tilbakebetales etter fem års oppsigelsesvarsel, med mindre det ikke lenger anses som en del av solvensmarginen eller dersom det formelt kreves forhåndsgodkjenning av vedkommende myndigheter for tilbakebetaling før forfall. I sistnevnte tilfelle skal forsikringsforetaket underrette vedkommende myndigheter minst seks måneder før den foreslåtte tilbakebetalingsdato, og angi den faktiske solvensmargin samt den minste solvensmargin før og etter tilbakebetalingen. Vedkommende myndigheter skal tillate tilbakebetaling bare dersom det ikke er fare for at forsikringsforetakets solvensmargin vil falle under det nivå som kreves,
- iv) låneavtalen skal ikke omfatte noen klausul om at gjelden under andre, nærmere angitte omstendigheter enn avvikling av forsikringsforetaket skal betales tilbake før den avtalte forfallsdato,
- v) låneavtalen kan bare endres etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen,

- b) verdipapirer uten fast løpetid og andre instrumenter, herunder andre kumulative preferanseaksjer enn de som er nevnt i bokstav a), inntil 50 % av den laveste av den tilgjengelige solvensmarginen og den minste solvensmarginen for totalsummen av slike verdipapirer og den ansvarlige lånekapital nevnt i bokstav a), forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:
- i) de kan ikke tilbakebetales på ihendehavers initiativ eller uten forhåndsgodkjenning av vedkommende myndigheter,
 - ii) emisjonsavtalen skal gi forsikringsforetaket mulighet til å utsette utbetalingen av renter på lånet,
 - iii) långivers fordringer på forsikringsforetaket skal i sin helhet etterstilles alle ikke-etterstilte kreditorens fordringer,
 - iv) dokumentene som gjelder utstedelsen av verdipapirer, skal ha bestemmelser om at gjelden og de renter som ikke er utbetalt, kan gå med til å dekke tap samtidig som forsikringsforetaket kan fortsette sin virksomhet,
 - v) bare faktisk innbetalte beløp skal medregnes.

4. Etter begrunnet søknad fra foretaket rettet til vedkommende myndighet i hjemstaten og med denne myndighets samtykke, kan den tilgjengelige solvensmarginen også bestå av:

- a) Inntil 31. desember 2009: et beløp som er lik 50 % av foretakets framtidige overskudd, men som ikke overskrider 25 % av den laveste av den tilgjengelige solvensmarginen og den minste solvensmarginen. Beløpet for framtidige overskudd framkommer ved å multiplisere antatt årlig overskudd med en faktor som uttrykker avtalenes gjennomsnittlige gjenstående varighet. Faktoren kan ikke være større enn seks. Antatt årlig overskudd skal ikke overskride det aritmetiske gjennomsnittet av oppnådde overskudd for de siste fem regnskapsår i de former for virksomhet som er nevnt i artikkel 2 nr. 1.

Vedkommende myndigheter kan godta å medregne et lik beløp for den tilgjengelige solvensmarginen bare:

- i) dersom en aktuarrapport framlegges for vedkommende myndigheter som underbygger sannsynligheten for slike overskudd i framtiden, og
 - ii) i den grad den delen av det framtidige overskuddet som kommer fra skjulte nettoreserver nevnt i bokstav c) ikke allerede er tatt med i beregningen,
- b) når zillmering ikke blir anvendt, eller den blir anvendt, men er mindre enn belastningen av akkvisisjonskostnadene inkludert i premien: forskjellen mellom premieavsetning som ikke er zillmert eller er delvis zillmert, og en premieavsetning som er zillmert tilsvarende belastningen av akkvisisjonskostnadene inkludert i premien. Dette beløp kan likevel ikke overskride 3,5 % av summen av

forskjellen mellom de relevante forsikringssummene i livsforsikringsvirksomhet og premieavsetningene for alle avtaler der zillmering er mulig. Forskjellen skal eventuelt reduseres med ikke-avskrevne akkvisisjonskostnader oppført som aktiva,

- c) eventuelle skjulte nettoreserver som skriver seg fra verddivurderingen av aktiva, i den grad slike skjulte nettoreserver ikke er av usedvanlig art,
 - d) halvparten av den del av aksjekapitalen eller garantifondet som ennå ikke er innbetalt, fra det tidspunkt den innbetalte delen når 25 % av denne kapitalen eller dette fondet, inntil 50 % av den laveste av den tilgjengelige solvensmarginen og den minste solvensmarginen.
5. Endringer av nr. 2, 3 og 4 med sikte på å ta hensyn til utvikling som berettiger en teknisk tilpasning av de elementene som kan inngå i den tilgjengelige solvensmarginen skal vedtas etter framgangsmåten i artikkel 65 nr. 2.

Artikkel 28

Minste solvensmargin

1. Med forbehold for artikkel 29, skal den minste solvensmarginen fastsettes som angitt i nr. 2 til 7, alt etter hvilken forsikringsklasse som tegnes.

2. For forsikringstypene nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav a) og b), med unntak av forsikringer knyttet til investeringsfond, og for formene for virksomhet nevnt i artikkel 2 nr. 3, skal den minste solvensmarginen være lik summen av disse to resultatene:

- a) første resultat:

en andel på 4 % av premieavsetningene knyttet til direkte virksomhet og mottatt gjenforsikring uten fradrag for avgitt gjenforsikring skal multipliseres med forholdet for siste regnskapsår mellom samlede brutto premieavsetninger med fradrag for avgitt gjenforsikring og samlet brutto premieavsetning. Dette forholdet kan ikke være mindre enn 85 %,

- b) annet resultat:

for avtaler der risikosummen ikke er negativ, skal en andel på 0,3 % av slik risikosum tegnet av forsikringsforetaket, multipliseres med forholdet for siste regnskapsår mellom samlede risikosummer som blir beholdt som foretakets erstatningsansvar etter fradrag for avgitt gjenforsikring og retrocesjoner i gjenforsikring, og samlet risikosum uten fradrag for avgitt gjenforsikring; dette forholdet kan ikke være mindre enn 50 %.

For midlertidig dødsfallforsikring med maksimal varighet på tre år skal andelen være 0,1 %. For slik forsikring med varighet på mer enn tre år, men ikke mer enn fem år, skal andelen nevnt over være 0,15 %.

3. For tilleggforsikringen nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav c) skal minste solvensmargin være lik minste solvensmargin for forsikringsforetak som fastsatt i artikkel 16a i direktiv 73/239/EØF, unntatt avsetningene i artikkel 17 i nevnte direktiv.

4. For *permanent health insurance* nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav d), skal minste solvensmargin være lik:

a) en andel på 4 % av premieavsetningene, beregnet i samsvar med nr. 2 bokstav a) i denne artikkel, pluss

b) minste solvensmargin for forsikringsforetak som fastsatt i artikkel 16a i direktiv 73/239/EØF, unntatt avsetningene i artikkel 17 i nevnte direktiv. Vilåret fastsatt i artikkel 16a nr. 6 bokstav b) i nevnte direktiv om avsetning for stigende alder kan erstattes av et krav om at virksomheten skal utøves på gruppebasis.

5. For kapitaliseringsvirksomhet nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav b) skal minste solvensmargin være lik en andel på 4 % av premieavsetningene beregnet i samsvar med nr. 2 bokstav a) i denne artikkel.

6. For tontiner nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav a) skal minste solvensmargin være lik 1 % av deres aktiva.

7. For forsikringstypene som omfattes av artikkel 2 nr. 1 bokstav a) og b), tilknyttet investeringsfond, og for virksomhet nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav c), d) og e) skal minste solvensmargin være lik summen av følgende:

a) idengradforsikringsforetakets påtarsegen investeringsrisiko, en andel på 4 % av de forsikringstekniske avsetningene, beregnet i samsvar med nr. 2 bokstav a) i denne artikkel,

b) i den grad foretaket ikke påtar seg noen investeringsrisiko, men det beløpet som skal dekke administrasjonskostnadene fastsettes for et tidsrom på over fem år, en andel på 1 % av de forsikringstekniske avsetningene, beregnet i samsvar med nr. 2 bokstav a) i denne artikkel,

c) i den grad foretaket ikke påtar seg noen investeringsrisiko og det beløpet som skal dekke administrasjonskostnadene ikke fastsettes for et tidsrom på over fem år, et beløp som svarer til 25 % av siste regnskapsårs administrative nettokostnader i forbindelse med slik virksomhet,

d) i den grad forsikringsforetaket dekker en dødsrisiko, en andel på 0,3 % av risikosummen beregnet i samsvar med nr. 2 bokstav b) i denne artikkel.

Artikkel 29

Garantifond

1. En tredel av minste solvensmargin som angitt i artikkel 28 skal utgjøre garantifondet. Dette fondet skal bestå av postene oppført i artikkel 27 nr. 2, 3 og, med samtykke fra vedkommende myndighet i hjemstaten, 4 bokstav c).

2. Garantifondet skal være på minst 3 millioner euro.

Hver medlemsstat kan bestemme at minstegarantifondet skal reduseres med en firedel for gjensidige forsikringsselskaper og selskaper av gjensidig art og tontiner.

Artikkel 30

Revisjon av garantifondets beløp

1. Beløpet i euro som er fastsatt i artikkel 29 nr. 2 skal revideres årlig fra og med 20. september 2003, for å ta hensyn til endringer i den europeiske konsumprisindeksen for alle medlemsstater som offentliggjøres av Eurostat.

Beløpet skal automatisk justeres ved at grunnbeløpet i euro økes med den prosentvise endringen i indeksen for tidsrommet mellom 20. mars 2002 og revisjonsdatoen og rundes av oppover til nærmeste 100 000 euro.

Dersom den prosentvise endringen siden siste justering er mindre enn 5 %, skal ingen justering foretas.

2. Kommisjonen skal hvert år underrette Europaparlamentet og Rådet om revisjonen og det justerte beløpet nevnt i nr. 1.

Artikkel 31

Aktiva som ikke brukes til å dekke forsikringstekniske avsetninger

1. Medlemsstatene skal ikke fastsette regler for valg av aktiva utover dem som dekker de forsikringstekniske avsetninger nevnt i artikkel 20.

2. Med forbehold for artikkel 20 nr. 3, artikkel 37 nr. 1, 2, 3 og 5 og artikkel 39 nr. 1 annet ledd skal medlemsstatene ikke begrense den frie råderett over aktiva, verken løsøre eller fast eiendom, som er en del av de godkjente forsikringsforetaks aktiva.

3. Nr. 1 og 2 skal ikke være til hinder for tiltak som medlemsstatene har rett til å treffe i egenskap av eiere av eller deltakere i vedkommende forsikringsforetak, så lenge de ivaretar de sikredes interesser.

KAPITTEL 4

AVTALERETT OG FORSIKRINGSVILKÅR

*Artikkel 32***Lovgivning som skal anvendes**

1. Lovgivningen i den medlemsstat der forpliktelsen består, skal komme til anvendelse på forsikringsavtaler som inngås i forbindelse med den virksomhet som er nevnt i dette direktiv. Når denne stats lovgivning tillater det, kan partene likevel velge en annen stats lovgivning.

2. Når forsikringstakeren er en fysisk person og har vanlig bosted i en medlemsstat der vedkommende ikke er statsborger, kan partene også velge lovgivningen i den medlemsstat der vedkommende er statsborger.

3. Når en medlemsstat omfatter flere territoriale enheter som hver har sine egne rettsregler for avtaleforpliktelser, skal hver territoriale enhet regnes som en stat når det avgjøres hvilken stats lovgivning som skal anvendes i henhold til dette direktiv.

En medlemsstat der forskjellige territoriale enheter har sine egne rettsregler for avtaleforpliktelser, skal ikke være forpliktet til å anvende bestemmelsene i dette direktiv på konflikter som oppstår mellom disse enhetenes rettsregler.

4. Bestemmelsene i denne artikkel skal ikke hindre at bestemmelser i domstolsstatens lovgivning kommer til anvendelse i en situasjon der disse bestemmelsene ikke kan fravikes, uansett hvilken stats lovgivning som kommer til anvendelse på avtalen.

Dersom en medlemsstats lovgivning tillater det, kan de ufravikelige lovbestemmelser i medlemsstaten der forpliktelsen består, komme til anvendelse, dersom og i den utstrekning disse bestemmelsene i henhold til denne medlemsstatens lovgivning skal komme til anvendelse uansett hvilken stats lovgivning som ellers gjelder for avtalen.

5. Med forbehold for nr. 1 til 4 skal medlemsstatene anvende sine alminnelige internasjonal-privatretslige regler for avtaleforpliktelser på forsikringsavtaler omfattet av dette direktiv.

*Artikkel 33***Allmenne hensyn**

Medlemsstaten der forpliktelsen består, kan ikke hindre en forsikringstaker i å inngå en avtale med et forsikringsforetak som er godkjent på de vilkår som er nevnt i artikkel 4, forutsatt at avtalen ikke er i strid med gjeldende lovbestemmelser begrunnet i allmenne hensyn i den medlemsstaten der forpliktelsen består.

*Artikkel 34***Bestemmelser om forsikringsvilkår og premietariffer**

Medlemsstatene skal ikke fastsette bestemmelser som krever forutgående godkjenning av eller løpende underretning om alminnelige og spesielle forsikringsvilkår, premietariffer, det

tekniske grunnlag som særlig anvendes ved beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger, blanketter og andre trykte dokumenter som forsikringsforetaket har til hensikt å anvende overfor forsikringstakerne.

Uten hensyn til første ledd kan hjemstaten utelukkende med det formål å føre tilsyn med at nasjonale bestemmelser om aktuarielle prinsipper overholdes, kreve løpende underretning om det tekniske grunnlag som anvendes særlig ved beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger uten at dette kan gjøres til en forutsetning for at forsikringsforetaket kan utøve sin virksomhet.

Senest 1. juli 1999 skal Kommissjonen oversende Rådet en rapport om gjennomføringen av disse bestemmelsene.

*Artikkel 35***Oppsigelsestid**

1. Hver medlemsstat skal bestemme at en forsikringstaker som inngår en personlig livsforsikringsavtale, skal ha en frist på mellom 14 og 30 dager til å si opp avtalen fra det tidspunkt han/hun blir underrettet om at avtalen er inngått.

Når forsikringstakeren sier opp avtalen, medfører dette at han/hun løses fra eventuelle framtidige forpliktelser i henhold til avtalen.

Andre rettslige virkninger, samt oppsigelsesvilkårene, skal fastsettes etter den lovgivning som kommer til anvendelse på avtalen slik den er fastsatt i artikkel 32, særlig når det gjelder ordninger med hensyn til hvordan forsikringstakeren skal underrettes om at kontrakten er inngått.

2. Medlemsstatene kan unnlate å anvende nr. 1 på avtaler som inngås for seks måneder eller kortere tidsrom, eller på tilfeller der forsikringstakeren på grunn av sin situasjon eller på grunn av forholdene avtalen er inngått under, ikke har behov for dette særlige vern. Medlemsstatene skal i nasjonal lovgivning angi de tilfeller nr. 1 ikke får anvendelse på.

*Artikkel 36***Opplysninger til forsikringstakeren**

1. Før forsikringsavtalen inngås, skal forsikringstakeren minst gis de opplysninger som er angitt i vedlegg III bokstav A.

2. Forsikringstakeren skal i hele avtalens løpetid underrettes om enhver endring i opplysningene angitt i vedlegg III bokstav B.

3. Medlemsstaten der forpliktelsen består, kan kreve at forsikringsforetakene skal gi opplysninger i tillegg til dem som er angitt i vedlegg III, bare dersom disse opplysningene er nødvendige for forsikringstakerens forståelse av de viktigste elementer i forpliktelsen.

4. Medlemsstaten der forpliktelsen består, skal vedta nærmere regler for gjennomføringen av denne artikkel og vedlegg III.

KAPITTEL 5

FORSIKRINGSFORETAK I VANSKELIGHETER ELLER MED UREGELMESSIGHETER

Artikkel 37

Forsikringsforetak i vanskeligheter

1. Dersom et foretak ikke overholder bestemmelsene i artikkel 20, kan vedkommende myndighet i foretakets hjemstat forby den frie råderett over aktiva, etter å ha underrettet vedkommende myndigheter i medlemsstatene der forpliktelsen består.

2. Med henblikk på å gjenopprette den finansielle situasjonen i et forsikringsforetak der solvensmarginen har falt under det minimum som kreves etter artikkel 28, skal vedkommende myndighet i hjemstaten kreve at en plan for finansiell gjenreisning blir framlagt for den til godkjenning.

Dersom den mener at foretakets finansielle situasjon vil forverres ytterligere, kan vedkommende myndigheter i unntakstilfeller også begrense eller forby den frie råderett over foretakets aktiva. Den skal i så fall underrette myndighetene i de andre medlemsstater på hvis territorium foretaket utøver virksomhet, om de tiltak som er truffet, og sistnevnte skal på anmodning fra førstnevnte myndighet treffe de samme tiltak.

3. Dersom solvensmarginen faller under garantifondet fastsatt i artikkel 29, skal vedkommende myndighet i hjemstaten kreve at forsikringsforetaket framlegger en kortsiktig finansieringsplan for den til godkjenning.

Den kan også begrense eller forby den frie råderett over forsikringsforetakets aktiva. Den skal underrette myndighetene i andre medlemsstater på hvis territorium forsikringsforetaket utøver virksomhet, og sistnevnte skal på anmodning fra førstnevnte myndighet treffe de samme tiltak.

4. Vedkommende myndigheter kan videre treffe alle nødvendige tiltak for å verne de sikredes interesser i de tilfeller som er nevnt i nr. 1, 2 og 3.

5. Hver medlemsstat skal vedta de bestemmelser som er nødvendige for at den i tilfeller som nevnt i nr. 1, 2 og 3 og i samsvar med nasjonal lovgivning, kan forby den frie råderett over aktiva som befinner seg på dens territorium, på anmodning fra forsikringsforetakets hjemstat, som skal angi de aktiva som bør omfattes av tiltakene.

Artikkel 38

Finansiell saneringsplan

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter har fullmakt til å kreve en finansiell saneringsplan for de forsikringsforetakene der vedkommende myndigheter anser at forsikringstakernes rettigheter er i fare. Den finansielle saneringsplanen må som et minimum omfatte følgende opplysninger eller bevis for de neste tre regnskapsår:

- a) anslåtte administrasjonskostnader, særlig løpende generelle kostnader og provisjoner,
- b) en plan som gir detaljerte overslag over inntekter og kostnader for direkte virksomhet, mottatt og avgitt gjenforsikring,
- c) sannsynlige likviditetsforhold,
- d) anslag over de økonomiske midler som skal dekke inngåtte forpliktelser og minste solvensmargin,
- e) den generelle gjenforsikringspolitikk.

2. Dersom forsikringstakernes rettigheter er i fare fordi foretakets økonomiske stilling er forverret, skal medlemsstatene sikre at vedkommende myndigheter har fullmakt til å pålegge forsikringsforetak å ha en høyere minste solvensmargin, for å sikre at forsikringsforetaket vil kunne oppfylle solvenskravene i nær framtid. Nivået på denne høyere minste solvensmarginen skal fastsettes ut fra en finansiell saneringsplan som nevnt i nr. 1.

3. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter har fullmakt til å nedjustere verdien på alle elementer som kan inngå i den tilgjengelige solvensmarginen, særlig der det har vært en betydelig endring i disse elementenes markedsverdi siden utgangen av siste regnskapsår.

4. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter har fullmakt til å minske reduksjonen, på grunnlag av gjenforsikring, av den solvensmarginen som er fastsatt i samsvar med artikkel 28, dersom:

- a) gjenforsikringsavtalenes art eller kvalitet er betydelig endret siden siste regnskapsår,
- b) det ikke finnes noen, eller bare en ubetydelig, risikooverføring i gjenforsikringskontraktene.

5. Dersom vedkommende myndigheter har krevet en finansiell saneringsplan for forsikringsforetaket i samsvar med nr. 1, skal de ikke utstede sertifikat i samsvar med artikkel 14 nr. 1, artikkel 40 nr. 3 annet ledd, og artikkel 42 nr. 1 bokstav a), så lenge de anser at forsikringstakernes rettigheter er i fare i henhold til nr. 1.

Artikkel 39

Tilbakekallelse av tillatelse

1. Tillatelsen som er gitt forsikringsforetaket av vedkommende myndighet i hjemstaten, kan tilbakekalles av samme myndighet dersom foretaket:

- ikke benytter tillatelsen innen en frist på tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på den, eller ikke har utøvet virksomheten i et tidsrom som overskrider seks måneder, med mindre den berørte medlemsstat har bestemmelser om at tillatelsen bortfaller i slike tilfeller,
- ikke lenger oppfyller vilkårene for adgang til å utøve forsikringsvirksomhet,
- ikke har vært i stand til å treffe de tiltak som er fastsatt i gjenreisningsplanen eller finansieringsplanen nevnt i artikkel 37, innenfor de pålagte frister,
- grovt misligholder sine forpliktelser i henhold til de nasjonale regler som får anvendelse på foretaket.

Dersom tillatelsen tilbakekalles eller bortfaller, skal vedkommende myndighet i hjemstaten underrette vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene, som skal treffe egnede tiltak for å hindre det berørte forsikringsforetak i å begynne ny virksomhet på deres territorium etter reglene for etableringsadgang eller reglene for adgang til å yte tjenester. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal i samarbeid med de andre myndighetene treffe alle nødvendige tiltak for å verne de sikredes interesser, og skal særlig begrense den frie råderett over forsikringsforetakets aktiva i henhold til artikkel 37 nr. 1, nr. 2 annet ledd og nr. 3 annet ledd.

2. Ethvert vedtak om å tilbakekalle en tillatelse skal være klart begrunnet og skal meddeles det berørte forsikringsforetak.

AVDELING IV

Bestemmelser om etableringsadgang og adgang til å yte tjenester

Artikkel 40

Vilkår for etablering av filialer

1. Forsikringsforetak som ønsker å etablere en filial på en annen medlemsstats territorium, skal gi vedkommende myndigheter i hjemstaten melding om dette.

2. Medlemsstatene skal kreve at forsikringsforetak som ønsker å etablere en filial i en annen medlemsstat, vedlegger meldingen nevnt i nr. 1 følgende opplysninger:

- hvilken medlemsstat foretaket har planer om å etablere en filial i,
- en driftsplan, der det særlig skal opplyses hvilke typer virksomheter som er planlagt og filialens organisatoriske oppbygning,
- den adresse i filialmedlemsstaten dokumenter kan sendes til eller innhentes fra, og denne adresse skal være den samme adressen meddelelser til generalagenten kan sendes til,
- navnet på filialens generalagent, som skal ha vide nok fullmakter til å forplikte forsikringsforetaket overfor tredjemann og å representere det overfor myndighetene og domstolene i filialmedlemsstaten. Når det gjelder «Lloyd's» skal en eventuell tvist i filialmedlemsstaten som følger av tegnede forpliktelser, ikke medføre større vanskeligheter for de sikrede enn dersom tvisten gjaldt et vanlig forsikringsforetak. Generalagenten må derfor ha tilstrekkelig fullmakt til å møte i retten som saksøkt og i den egenskap ha fullmakt til å binde berørte forsikringsgivere i Lloyd's.

3. Med mindre vedkommende myndighet i hjemstaten, den berørte plan tatt i betraktning, ikke har grunn til å ha tillit til den administrative oppbygningens egnethet, til forsikringsforetakets finansielle situasjon eller til generalagentens og de ansvarlige lederes hederlighet og kvalifikasjoner eller deres yrkeserfaring, skal den oversende opplysningene nevnt i nr. 2 til vedkommende myndigheter i filialmedlemsstaten innen tre måneder etter mottakelsen, og meddele det berørte forsikringsforetak dette.

Vedkommende myndighet i hjemstaten skal også bekrefte at forsikringsforetaket har en minste solvensmargin beregnet i samsvar med artikkel 28 og 29.

Dersom vedkommende myndighet i hjemstaten avslår å oversende opplysningene nevnt i nr. 2 til vedkommende myndighet i filialmedlemsstaten, skal det begrunnes overfor det berørte forsikringsforetak innen tre måneder etter mottakelsen av alle opplysningene. Avslaget eller manglende svar kan prøves for domstolene i hjemstaten.

4. Før forsikringsforetakets filial begynner å utøve sin virksomhet, skal vedkommende myndighet i filialmedlemsstaten ha en frist på to måneder fra mottakelsen av opplysningene nevnt i nr. 3, til eventuelt å underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om de vilkår som av allmenne hensyn skal gjelde utøvelsen av denne virksomhet i filialmedlemsstaten.

5. Så snart det foreligger en underretning fra vedkommende myndighet i filialmedlemsstaten eller dersom den ikke sender underretning, kan filialen etableres og begynne sin virksomhet så snart fristen fastsatt i nr. 4 er utløpt.

6. Ved endring i en av de opplysningene som er meddelt i samsvar med nr. 2 bokstav b), c) eller d), skal forsikringsforetaket skriftlig underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten og filialmedlemsstaten om denne endring minst en måned før den iverksettes, slik at vedkommende myndighet i hjemstaten og vedkommende myndighet i filialmedlemsstaten kan oppfylle sine respektive roller i henhold til nr. 3 og 4.

Artikkel 41

Adgang til å yte tjenester: forhåndsunderretning til hjemstaten

Ethvert foretak som har til hensikt å utøve virksomhet for første gang i en eller flere medlemsstater etter reglene for adgang til å yte tjenester, skal på forhånd underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten og angi hvilken type forpliktelser det planlegger å påta seg.

Artikkel 42

Adgang til å yte tjenester: underretning fra hjemstaten

1. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal innen en måned etter underretningen nevnt i artikkel 41 oversende den eller de medlemsstater på hvis territorium forsikringsforetaket har til hensikt å utøve sin virksomhet etter reglene for adgang til å yte tjenester, følgende opplysninger:

- a) et sertifikat som bekrefter at forsikringsforetaket har den minste solvensmargin beregnet i samsvar med artikkel 28 og 29,
- b) hvilke forsikringsklasser foretaket har tillatelse til å utøve virksomhet i,
- c) hvilken type forpliktelser forsikringsforetaket planlegger å påta seg i den medlemsstat der tjenesteytelsen finner sted.

Samtidig skal de underrette det berørte forsikringsforetak om dette.

2. Dersom vedkommende myndigheter i hjemstaten ikke oversender opplysningene nevnt i nr. 1 innen den fastsatte frist, skal de innen samme frist begrunne avslaget overfor foretaket. Avslaget skal kunne prøves for domstolene i hjemstaten.

3. Foretaket kan begynne sin virksomhet fra og med den bekreftede dato foretaket har blitt underrettet om oversendelsen fastsatt i nr. 1 første ledd.

Artikkel 43

Adgang til å yte tjenester: endringer i forpliktelsen

Når foretaket har til hensikt å gjøre en endring i opplysningene nevnt i artikkel 41, skal det følge framgangsmåten fastsatt i artikkel 41 og 42.

Artikkel 44

Språk

Vedkommende myndigheter i filialmedlemsstaten eller i den medlemsstat der tjenesteytelsen finner sted, kan kreve at de opplysningene som de i henhold til dette direktiv kan kreve om den virksomhet forsikringsforetakene driver på medlemsstatens territorium, skal gis på det eller de offisielle språk som benyttes i medlemsstaten.

Artikkel 45

Bestemmelser om forsikringsvilkår og premietariffer

Filialmedlemsstaten eller den medlemsstat der tjenesteytelsen finner sted, skal ikke fastsette bestemmelser som krever forutgående godkjenning av eller løpende underretning om generelle og spesielle forsikringsvilkår, premietariffer, det tekniske grunnlag som særlig anvendes for beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger, blanketter og andre trykte dokumenter som forsikringsforetaket har til hensikt å anvende overfor forsikringstakerne. Med henblikk på tilsyn med at nasjonale bestemmelser om forsikringsavtaler overholdes, kan de, av ethvert foretak som ønsker å utøve forsikringsvirksomhet på deres territorium etter reglene for etableringsadgang eller reglene for adgang til å yte tjenester, bare kreve at de vilkår og andre dokumenter som de har til hensikt å anvende, når som helst skal kunne framlegges, og dette kravet kan ikke være en forutsetning for at et foretak skal kunne utøve virksomhet.

Artikkel 46

Forsikringsforetak som ikke følger rettsreglene

1. Ethvert foretak som utøver virksomhet etter reglene for etableringsadgang eller reglene for adgang til å yte tjenester, skal framlegge for vedkommende myndigheter i filialmedlemsstaten og/eller i den medlemsstaten der tjenesteytelsen finner sted, alle dokumenter som kreves med hensyn til gjennomføringen av denne artikkel, i den utstrekning foretak med hovedkontor i denne medlemsstaten også er forpliktet til dette.

2. Dersom vedkommende myndigheter i en medlemsstat fastslår at et forsikringsforetak som har en filial eller utøver virksomhet etter reglene for adgang til å yte tjenester på statens territorium, ikke overholder de rettsregler som kommer til anvendelse på foretaket i denne staten, skal de anmode forsikringsforetaket om å bringe uregelmessighetene til opphør.

3. Dersom vedkommende forsikringsforetak ikke gjør det som er nødvendig, skal vedkommende myndigheter i den berørte medlemsstat underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten om dette. Sistnevnte myndigheter skal så snart som mulig treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at forsikringsforetaket bringer uregelmessighetene til opphør. Vedkommende myndigheter i den berørte medlemsstat skal meddeles hvilken type tiltak det dreier seg om.

4. Dersom forsikringsforetaket, til tross for tiltak truffet av hjemstaten, eller fordi tiltakene viser seg å være utilstrekkelige eller mangler helt i denne stat, fortsetter å overtre gjeldende rettsregler i den berørte medlemsstat, kan sistnevnte medlemsstat, etter å ha underrettet vedkommende myndigheter i hjemstaten, treffe nødvendige tiltak for å hindre eller stanse nye uregelmessigheter, og i den utstrekning det er strengt nødvendig, hindre at foretaket inngår nye forsikringsavtaler på dens territorium. Medlemsstatene skal påse at det på deres territorium er mulig å gi forsikringsforetakene den nødvendige underretning om disse tiltak.

5. Nr. 2, 3 og 4 skal ikke berøre vedkommende medlemsstaters rett til i nødstilfeller å treffe nødvendige tiltak for å hindre eller stanse uregelmessigheter på sitt territorium. Dette omfatter muligheten til å hindre at et forsikringsforetak inngår nye forsikringsavtaler på deres territorium.

6. Nr. 2, 3 og 4 skal ikke berøre medlemsstatenes rett til å treffe sanksjoner mot lovovertrедelser på deres territorium.

7. Dersom forsikringsforetaket som har begått lovovertrедelsen, har et etablert forretningssted eller eiendom i den berørte medlemsstaten, kan vedkommende myndigheter i denne medlemsstaten i samsvar med nasjonal lovgivning iverksette de forvaltningsmessige sanksjoner som er fastsatt for slike lovovertrедelser overfor det etablerte forretningsstedet eller overfor eiendommen.

8. Ethvert tiltak som treffes i henhold til nr. 3 til 7, og som medfører sanksjoner mot eller restriksjoner på adgangen til å utøve forsikringsvirksomhet, skal være begrunnet og skal meddeles det berørte forsikringsforetaket.

9. Hvert annet år skal Kommisjonen oversende Forsikringskomiteen en rapport som sammenfatter antall og type tilfeller der det i den enkelte medlemsstat er gitt avslag i henhold til artikkel 40 eller 42, eller truffet tiltak i henhold til nr. 4 i denne artikkel. Medlemsstatene skal samarbeide med Kommisjonen ved å gi den de opplysninger som kreves for å utarbeide rapporten.

Artikkel 47

Reklame

Dette direktiv skal ikke hindre forsikringsforetak med hovedkontor i en medlemsstat ved alle tilgjengelige kommunikasjonsmidler å reklamere for sine tjenester i

filialmedlemsstaten eller i medlemsstaten der tjenesteytelsen finner sted, forutsatt at foretaket overholder eventuelle regler for denne reklamens form og innhold som er begrunnet i allmenne hensyn.

Artikkel 48

Avvikling

Dersom et forsikringsforetak blir avviklet, skal forpliktelser som følger av avtaler tegnet gjennom en filial eller etter reglene for adgang til å yte tjenester, oppfylles på samme måte som forpliktelsene som følger av vedkommende foretaks øvrige forsikringsavtaler, uten hensyn til de sikredes eller de begunstigedes nasjonalitet.

Artikkel 49

Statistiske opplysninger om grenseoverskridende virksomhet

Ethvert forsikringsforetak skal, særskilt for virksomhet som utøves etter reglene for etableringsadgang og for virksomhet som utøves etter reglene for adgang til å yte tjenester, underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om størrelsen på premiene uten fradrag for gjenforsikring, for hver medlemsstat og for hver av klassene I til IX, som fastsatt i vedlegg I.

Vedkommende myndighet i hjemstaten skal innen en rimelig frist oversende disse opplysningene samlet til vedkommende myndigheter i hver av de berørte medlemsstater som anmoder om det.

Artikkel 50

Skatt på premier

1. Med forbehold for en senere harmonisering skal alle forsikringsavtaler pålegges bare indirekte skatt og parafiskale avgifter på forsikringspremier i den medlemsstat der forpliktelsen er inngått, samt, når det gjelder Spania, de lovfestede tilleggsavgifter til fordel for det spanske organ «Consortio de Compensación de Seguros» til bruk i forbindelse med erstatning for tap som følge av ekstraordinære hendelser i denne medlemsstat.

2. Lovgivningen som skal komme til anvendelse på avtalen i henhold til artikkel 32, skal ikke berøre gjeldende skattebestemmelser.

3. Med forbehold for en senere harmonisering skal hver medlemsstat anvende nasjonale bestemmelser på de forsikringsforetak som påtar seg forpliktelser på statens territorium med hensyn til innkreving av indirekte skatter og parafiskale avgifter som skal pålegges i henhold til nr. 1.

AVDELING V

**REGLER FOR AGENTURER ELLER FILIALER
SOM ER ETABLERT I FELLESSKAPET OG HØRER
UNDER FORETAK MED HOVEDKONTOR UTENFOR
FELLESSKAPET***Artikkel 51***Prinsipper og vilkår for å få tillatelse**

1. Hver medlemsstat skal, for foretak med hovedkontor utenfor Fellesskapet, gjøre adgangen til virksomhet nevnt i artikkel 2 avhengig av offentlig tillatelse.
2. En medlemsstat kan gi tillatelse dersom foretaket oppfyller minst følgende vilkår:
 - a) det har rett til å utøve forsikringsvirksomhet omhandlet i artikkel 2 i henhold til statens lovgivning,
 - b) det etablerer agentur eller filial på medlemsstatens territorium,
 - c) det forplikter seg til å opprette særskilt regnskap på agenturets eller filialens hovedkontor for den virksomhet som utøves der, og å oppbevare alle forretningsdokumenter der,
 - d) det utpeker en generalagent som skal godkjennes av vedkommende myndigheter,
 - e) det har til rådighet, i den stat der det utøver sin virksomhet, aktiva som tilsvarer et beløp som er minst like høyt som halvparten av det minstebeløp som er fastsatt i artikkel 29 nr. 2 første ledd til garantifondet, og avsetter en firedel av minstebeløpet som sikkerhet,
 - f) det forplikter seg til å ha en solvensmargin i samsvar med artikkel 55,
 - g) det framlegger en driftsplan i samsvar med bestemmelsene i nr. 3.
3. Agenturets eller filialens driftsplan nevnt i nr. 2 bokstav g) skal inneholde følgende opplysninger eller bevis:
 - a) hvilke typer forpliktelse foretaket vil påta seg,
 - b) hovedprinsippene for gjenforsikring,
 - c) status for foretakets solvensmargin og garantifond, nevnt i artikkel 55,
 - d) anslag over kostnader til oppbygging av administrasjon og organisering av funksjonsnett; de økonomiske midlene som er planlagt til dekning av dette,

og i tillegg, for de tre første regnskapsårene:

- e) en plan som gir detaljerte overslag over inntekter og kostnader for direkte virksomhet, mottatt og avgitt gjenforsikring,
 - f) sannsynlige likviditetsforhold,
 - g) anslag over de økonomiske midler som skal dekke inngåtte forpliktelser og solvensmargin.
4. En medlemsstat kan kreve løpende underretning om det tekniske grunnlag som anvendes ved beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger uten at dette kan gjøres til en forutsetning for at forsikringsforetaket kan utøve sin virksomhet.

*Artikkel 52***Regler for tredjestaters filialer**

1. a) Med forbehold for bokstav b) kan agenturer og filialer nevnt i denne avdeling ikke samtidig utøve i en medlemsstat de former for virksomhet som er nevnt i vedlegget til direktiv 73/239/EØF, og de former for virksomhet som omfattes av dette direktiv.
 - b) Med forbehold for bokstav c) kan medlemsstatene bestemme at agenturer og filialer nevnt i denne avdeling som, på den relevante dato nevnt i artikkel 18 nr. 3, utøver begge former for virksomhet samtidig i en medlemsstat, fortsatt kan gjøre dette i denne staten, forutsatt at formene for virksomhet har atskilt ledelse i samsvar med artikkel 19.
 - c) Enhver medlemsstat som etter artikkel 18 nr. 6 har pålagt foretak etablert på deres territorium å innstille den samtidige utøvelse av de former for virksomhet de utøvde på den relevante datoen nevnt i artikkel 18 nr. 3, skal også stille dette kravet til de agenturer og filialer som er nevnt i denne avdeling, og som er etablert på dens territorium og samtidig utøver begge former for virksomhet.
 - d) Medlemsstatene kan bestemme at de agenturer og filialer nevnt i denne avdeling med et hovedkontor som samtidig utøver begge former for virksomhet, og som, på datoene nevnt i artikkel 18 nr. 3, utøver utelukkende den form for virksomhet som omfattes av dette direktiv på territoriet til en medlemsstat, kan fortsette sin virksomhet der. Dersom foretaket ønsker å utøve virksomheten nevnt i direktiv 73/239/EØF på dette territoriet, kan det fortsette den virksomhet som omfattes av dette direktiv, bare gjennom et datterforetak.
2. Artikkel 13 og 37 kommer tilsvarende til anvendelse på agenturer og filialer nevnt i denne avdeling.

Ved gjennomføringen av artikkel 37 skal vedkommende myndighet som fører tilsyn med den samlede solvens for agenturer og filialer, likestilles med vedkommende myndigheter i medlemsstaten der hovedkontoret ligger.

3. Dersom en tillatelse tilbakekalles av myndigheten nevnt i artikkel 56 nr. 2, skal denne myndigheten underrette vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene der foretaket utøver virksomhet, og sistnevnte myndigheter skal treffe de nødvendige tiltak. Dersom tillatelsen blir tilbakekalt på grunn av utilstrekkelig solvensmargin, beregnet i samsvar med artikkel 56 nr. 1 bokstav a), skal vedkommende myndigheter i de andre berørte medlemsstatene også tilbakekalle tillatelsene.

Artikkel 53

Overdragelse av forsikringsportefølje

1. På vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning skal hver medlemsstat gi agenturer og filialer som er etablert på dens territorium, og som er nevnt i denne avdeling, tillatelse til å overdra hele eller deler av forsikringsporteføljen til et mottakende foretak etablert i samme medlemsstat, dersom vedkommende myndigheter i denne medlemsstat, eller eventuelt vedkommende myndigheter i medlemsstaten nevnt i artikkel 56, bekrefter at det mottakende foretak har den nødvendige solvensmargin når det tas hensyn til overdragelsen.

2. På vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning skal hver medlemsstat gi agenturer og filialer som er etablert på dens territorium og nevnt i denne avdeling, tillatelse til å overdra hele eller deler av forsikringsporteføljen til et forsikringsforetak med hovedkontor i en annen medlemsstat, dersom vedkommende myndigheter i denne medlemsstaten bekrefter at det mottakende foretak har den nødvendige solvensmargin når det tas hensyn til overdragelsen.

3. Dersom en medlemsstat på vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning gir agenturer og filialer som er etablert på dens territorium og nevnt i denne avdeling, tillatelse til å overdra hele eller deler av forsikringsporteføljen til et agentur eller en filial nevnt i denne avdeling og etablert på territoriet til en annen medlemsstat, skal den forsikre seg om at vedkommende myndigheter i medlemsstaten der det mottakende foretak ligger eller eventuelt vedkommende myndigheter i medlemsstaten nevnt i artikkel 56, bekrefter at det mottakende foretak har den nødvendige solvensmargin når det tas hensyn til overdragelsen, at en slik overdragelse er mulig etter lovgivningen i den medlemsstat der det mottakende foretak ligger og at denne staten har gitt samtykke til overdragelsen.

4. I tilfellene nevnt i nr. 1, 2 og 3 skal den medlemsstat der det avgivende agentur eller den avgivende filial ligger, gi tillatelse til overdragelsen etter å ha innhentet samtykke fra vedkommende myndigheter i den medlemsstat der forpliktelsen består, når dette ikke er den medlemsstat der det avgivende agentur eller den avgivende filial ligger.

5. Vedkommende myndigheter i de medlemsstatene som rådspørres, skal avgi uttalelse eller gi samtykke overfor vedkommende myndigheter i hjemstaten til det avgivende forsikringsforetak i løpet av tre måneder etter at søknaden er mottatt; dersom de rådspurte myndigheter ikke har svart ved utløpet av fristen, anses dette som en positiv uttalelse eller et stilltiende samtykke.

6. Overdragelse som tillates i samsvar med denne artikkel, skal offentliggjøres i den medlemsstat der forpliktelsen består, etter nærmere regler i nasjonal lovgivning. Overdragelsen skal automatisk gjøres gjeldende overfor forsikringstakerne, de sikrede og enhver annen person som har rettigheter og plikter etter de overdratte avtalene.

Denne bestemmelsen skal ikke berøre medlemsstatenes rett til å gi forsikringstakerne mulighet til å si opp avtalen innen en gitt frist etter overdragelsen.

Artikkel 54

Forsikringstekniske avsetninger

Medlemsstatene skal pålegge foretakene å foreta avsetninger etter artikkel 20 som er tilstrekkelige til å dekke de forpliktelser de har påtatt seg på statenes territorium. Medlemsstatene skal påse at agenturet eller filialen dekker slike avsetninger ved hjelp av aktiva som tilsvarer disse avsetninger og kongruente aktiva i samsvar med vedlegg II.

Medlemsstatenes lovgivning skal komme til anvendelse ved beregning av slike avsetninger, fastsettelse av investeringskategorier og verdifastsettelse av aktiva og, der det er nødvendig, ved fastsettelse av i hvilken grad aktiva kan dekke slike avsetninger.

Den berørte medlemsstaten skal kreve at de aktiva som dekker disse avsetningene, skal befinne seg på dens territorium. Bestemmelsene i artikkel 20 nr. 4 får likevel anvendelse.

Artikkel 55

Solvensmargin og garantifond

1. Hver medlemsstat skal pålegge agenturer og filialer som er etablert på dens territorium, å ha til rådighet en solvensmargin bestående av postene i artikkel 27. Minste solvensmargin skal beregnes i samsvar med bestemmelsene i artikkel 28. Ved beregning av denne marginen skal det imidlertid bare tas hensyn til den virksomhet som utøves av agenturet eller filialen.

2. En tredel av minste solvensmargin skal utgjøre garantifondet.

Garantifondet kan likevel ikke være mindre enn halvparten av det minimum som kreves i henhold til artikkel 29 nr. 2 første ledd. Den første sum som avsettes som sikkerhet i samsvar med artikkel 51 nr. 2 bokstav e), skal medregnes i garantifondet.

Garantifondet og minimum for et slikt fond skal være sammensatt i samsvar med artikkel 29.

3. Aktiva som representerer minste solvensmargin skal, inntil et beløp på størrelse med garantifondet, beholdes i den medlemsstaten der virksomheten utøves, og det resterende beløp skal beholdes innen Fellesskapet.

*Artikkel 56***Fordeler for foretak som har fått tillatelse fra flere medlemsstater**

1. Ethvert foretak som har søkt om eller fått tillatelse fra flere medlemsstater, kan søke om følgende fordeler som bare kan innvilges under ett:

- a) solvensmarginen nevnt i artikkel 55 skal beregnes i forhold til den totale virksomhet foretaket utøver i Fellesskapet; i slike tilfeller skal bare de virksomheter tas i betraktning som utøves av alle agenturer eller filialer som er etablert i Fellesskapet,
- b) den sikkerhet som kreves i artikkel 51 nr. 2 bokstav e), skal stilles bare i en av medlemsstatene,
- c) aktiva som representerer garantifondet, kan beholdes i en hvilken som helst av de medlemsstater der det utøver sin virksomhet.

2. Søknad om å kunne benytte seg av fordelene nevnt i nr. 1 skal rettes til vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene. I søknaden skal det oppgis hvilken myndighet i medlemsstaten som i framtiden skal føre tilsyn med agenturenes og filialenes solvens i forhold til deres samlede virksomhet i Fellesskapet. Foretakets valg av myndighet skal begrunnes i søknaden. Sikkerhetssummen skal avsettes i den berørte medlemsstaten.

3. Fordelene nevnt i nr. 1 kan innvilges bare med samtykke fra vedkommende myndigheter i alle medlemsstater søknaden er rettet til. Fordelene skal få virkning fra det tidspunkt den valgte vedkommende myndighet erklærer seg rede til å føre tilsyn med agenturenes og filialenes solvens i forhold til deres samlede virksomhet i Fellesskapet.

Fra de andre medlemsstatene skal den valgte vedkommende myndighet motta de opplysninger som er nødvendige for å kunne føre tilsyn med den samlede solvensen for de agenturer og filialer som er etablert på deres territorium.

4. På initiativ fra en eller flere av de berørte medlemsstatene skal fordeler som er gitt i henhold til denne artikkel, oppheves samtidig av alle berørte medlemsstater.

*Artikkel 57***Avtaler med tredjestater**

I avtaler som inngås med en eller flere tredjestater i samsvar med traktaten, kan Fellesskapet gi samtykke til å anvende bestemmelser som er forskjellige fra dem som er fastsatt i denne avdeling, for på betingelse av gjensidighet å sikre tilstrekkelig vern av forsikringstakere i medlemsstatene.

AVDELING VI

REGLER FOR DATTERFORETAK AV HOVEDFORETAK SOM ER UNDERLAGT EN TREDJESTATS LOVGIVNING OG FOR DISSE HOVEDFORETAKS ERVERV AV ANDELER*Artikkel 58***Opplysninger fra medlemsstatene til Kommisjonen**

Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal underrette Kommisjonen:

- a) om enhver tillatelse som gis til et direkte eller indirekte datterforetak av ett eller flere hovedforetak som er underlagt en tredjestats lovgivning. Kommisjonen skal underrette komiteen nevnt i artikkel 65 nr. 1 om dette,
- b) når et slikt hovedforetak erverver en andel i et forsikringsforetak i Fellesskapet slik at sistnevnte blir dets datterforetak. Kommisjonen skal underrette komiteen nevnt i artikkel 65 nr. 1 om dette.

Når tillatelse gis til et direkte eller indirekte datterforetak av ett eller flere hovedforetak som er underlagt en tredjestats lovgivning, skal gruppens struktur spesifiseres i den underretning vedkommende myndigheter gir Kommisjonen.

*Artikkel 59***Tredjestaters behandling av forsikringsforetak i Fellesskapet**

1. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om generelle vanskeligheter som deres forsikringsforetak møter når de etablerer eller utøver virksomhet i en tredjestat.

2. Kommisjonen skal med jevne mellomrom utarbeide en rapport der den etter kriteriene i nr. 3 og 4 gjennomgår den behandling Fellesskapets forsikringsforetak gis i tredjestater med hensyn til etablering og utøvelse av forsikringsvirksomhet samt erverv av andeler i forsikringsforetak i tredjestater. Kommisjonen skal oversende rapportene til Rådet, eventuelt sammen med hensiktsmessige forslag.

3. Dersom Kommisjonen, enten på grunnlag av rapportene nevnt i nr. 2 eller på grunnlag av andre opplysninger, fastslår at en tredjestat ikke gir Fellesskapets forsikringsforetak en reell markedsadgang som kan sammenlignes med den som Fellesskapet gir vedkommende tredjestats forsikringsforetak, kan Kommisjonen framlegge forslag for Rådet med anmodning om mandat til å forhandle for å oppnå tilsvarende konkurransevilkår for Fellesskapets forsikringsforetak. Rådet skal treffe avgjørelse med kvalifisert flertall.

4. Dersom Kommisjonen, enten på grunnlag av rapportene nevnt i nr. 2 eller på grunnlag av andre opplysninger, fastslår at Fellesskapets forsikringsforetak i en tredjestat ikke gis samme behandling og samme konkurransevilkår som statens egne forsikringsforetak, og at vilkårene for reell markedsadgang ikke oppfylles, kan Kommisjonen innlede forhandlinger for å bøte på situasjonen.

I tilfellene nevnt i første ledd kan det også, uansett tidspunkt og i tillegg til at det innledes forhandlinger i samsvar med framgangsmåten i artikkel 65 nr. 2, bestemmes at vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal begrense eller utsette sine vedtak:

- angående søknader som er kommet inn når vedtaket gjøres, eller angående framtidige søknader om tillatelse, og
- angående andeler som erverves av direkte eller indirekte hovedforetak som er underlagt lovgivningen i vedkommende tredjestat.

Disse tiltakenes varighet skal ikke overskride tre måneder.

Før utløpet av tremånedersperioden og i lys av forhandlingsresultatet kan Rådet, etter forslag fra Kommisjonen, med kvalifisert flertall vedta at tiltakene skal opprettholdes.

Slik begrensning eller utsettelse kan ikke komme til anvendelse på etablering av datterforetak som foretas av et forsikringsforetak eller av et forsikringsforetaks datterforetak som er gitt behørig tillatelse i Fellesskapet, eller på slike foretaks eller datterforetaks erverv av andeler i forsikringsforetak i Fellesskapet.

5. Dersom Kommisjonen fastslår at en av situasjonene nevnt i nr. 3 og 4 er oppstått, skal medlemsstatene etter anmodning fra Kommisjonen underrette den om:

- a) enhver søknad om tillatelse for et direkte eller indirekte datterforetak av ett eller flere hovedforetak som er underlagt lovgivningen i vedkommende tredjestat,
- b) enhver plan et slikt foretak har om å erverve en andel i et forsikringsforetak i Fellesskapet som vil medføre at dette blir et datterforetak av førstnevnte.

Denne opplysningsplikten skal bortfalle når en avtale inngås med en tredjestat som nevnt i nr. 3 eller 4, eller når tiltakene nevnt i nr. 4 annet og tredje ledd ikke lenger anvendes.

6. Tiltak som treffes i henhold til denne artikkel, skal være i samsvar med Fellesskapets forpliktelser i henhold til bilaterale og multilaterale internasjonale avtaler om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring.

AVDELING VII

OVERGANGSBESTEMMELSER OG ANDRE BESTEMMELSER

Artikkel 60

Unntak og opphevelse av restriktive tiltak

1. Foretak etablert i Det forente kongerike «by Royal Charter», «by private Act» eller «by special public Act» kan fortsette å utøve sin virksomhet i den juridiske form de hadde 15. mars 1979 i ubegrenset tid.

Det forente kongerike skal utarbeide en liste over slike foretak og oversende den til de øvrige medlemsstatene og til Kommisjonen.

2. Selskap registrert i Det forente kongerike under «Friendly Societies Acts» kan fortsette å utøve livsforsikrings- og sparekassevirksomhet som de, i samsvar med sitt formål, utøvde 15. mars 1979.

Artikkel 61

Bevis for god vandel

1. Dersom en medlemsstat av sine egne statsborgere krever bevis for god vandel og for at deres bo ikke tidligere er tatt under konkursbehandling, eller ett av disse bevis, skal vedkommende stat godta som tilstrekkelig bevis at statsborgere fra andre medlemsstater framlegger utdrag fra strafferegisteret eller, i mangel av slikt, et tilsvarende dokument som viser at disse kravene er oppfylt, utstedt av vedkommende retts- eller forvaltningsmyndighet i hjemstaten eller seneste oppholdsstat.

2. Dersom hjemstaten eller seneste oppholdsstat ikke utsteder dokumentet nevnt i nr. 1, kan det erstattes av en erklæring under ed eller, i stater der edsavleggelse ikke finner sted, av en forsikring på ære og samvittighet, avgitt av den aktuelle personen overfor vedkommende retts- eller forvaltningsmyndighet, eventuelt notarius publicus, i hjemstaten eller den seneste oppholdsstat; denne myndighet eller notarius publicus skal utstede en bekreftelse på gyldigheten av erklæringen eller forsikringen. En erklæring om at vedkommendes bo ikke tidligere er tatt under konkursbehandling, kan også avlegges overfor en kompetent bransjeorganisasjon i vedkommende stat.

3. Dokumenter utstedt i samsvar med nr. 1 og 2 kan ikke framlegges når det er gått mer enn tre måneder fra utstedelsesdatoen.

4. Medlemsstatene skal utpeke de myndigheter og organer som skal ha kompetanse til å utstede dokumentene nevnt i nr. 1 og 2 og umiddelbart underrette de andre medlemsstatene og Kommisjonen om det.

Hver medlemsstat skal også underrette de andre medlemsstatene og Kommisjonen om hvilke myndigheter eller organer som dokumentene nevnt i denne artikkel skal legges fram for til støtte for en søknad om å utøve de former for virksomhet som er nevnt i artikkel 2 på denne medlemsstatens territorium.

AVDELING VIII

SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 62

Samarbeid mellom medlemsstatene og Kommisjonen

Kommisjonen og vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal ha et nært samarbeid for å lette tilsynet i Fellesskapet med de forsikringstyper og den virksomhet som er nevnt i dette direktiv.

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om betydelige vanskeligheter som oppstår ved gjennomføringen av dette direktiv, blant annet vanskeligheter som oppstår dersom en medlemsstat fastslår en unormal overdragelse av virksomhet nevnt i dette direktiv fra foretak som er etablert på statens territorium, til filialer og agenturer som ligger like utenfor staten.

Kommisjonen og vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene skal undersøke disse vanskelighetene så raskt som mulig for å finne en egnet løsning.

Kommisjonen skal om nødvendig framlegge egnede forslag for Rådet.

Artikkel 63

Rapporter om utviklingen av markedet med hensyn til adgangen til å yte tjenester

Kommisjonen skal med regelmessige mellomrom, og første gang 20. november 1995, oversende Europaparlamentet og Rådet rapporter om utviklingen på forsikringsmarkedet og om den virksomhet som utøves etter reglene for adgang til å yte tjenester.

Artikkel 64

Tekniske tilpasninger

De følgende tekniske tilpasninger som skal gjøres i dette direktiv skal vedtas i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 65 nr. 2:

- utvidelse av de juridiske former fastsatt i artikkel 6 nr. 1 bokstav a),

- endringer i listen oppført i vedlegg I, eller tilpasning av terminologien i denne listen for å ta hensyn til utviklingen i forsikringsmarkedene,
- avklaring av hvilke elementer som inngår i solvensmarginen, og som er angitt i artikkel 27, for å ta hensyn til opprettelsen av nye finansielle instrumenter,
- endring av minstebeløpet i garantifondet, fastsatt i artikkel 29 nr. 2, for å ta hensyn til den økonomiske og finansielle utvikling,
- endring i listen over aktiva som kan anvendes til dekning av forsikringstekniske avsetninger, fastsatt i artikkel 23, samt regler for spredning fastsatt i artikkel 24, for å ta hensyn til opprettelsen av nye finansielle instrumenter,
- endring av lempningene i kongruensreglene, fastsatt i vedlegg II, for å ta hensyn til utviklingen av nye instrumenter for å dekke valutarisiko eller til framskritt mot Den økonomiske og pengepolitiske union,
- avklaring av definisjonene for å sikre en enhetlig anvendelse i hele Fellesskapet av dette direktiv,
- de nødvendige tekniske tilpasninger i reglene for fastsettelse av maksimumsrentesatser ved anvendelse av artikkel 20, særlig for å ta hensyn til framskritt mot Den økonomiske og pengepolitiske union.

Artikkel 65

Komitéframgangsmåte

1. Kommisjonen skal bistås av Forsikringskomiteen nedsatt ved direktiv 91/675/EØF.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8. Tidsrommet fastsatt i artikkel 5 nr. 6 i beslutning 1999/468/EF skal være tre måneder.
3. Komiteen fastsetter sin forretningsorden.

Artikkel 66

Rettigheter ervervet av eksisterende filialer og forsikringsforetak

1. Filialer som begynte sin virksomhet i samsvar med bestemmelsene i filialmedlemsstaten før 1. juli 1994, skal betraktes som filialer som har vært underlagt framgangsmåten fastsatt i artikkel 40 nr. 1 til 5.

Fra og med den dato skal de omfattes av artikkel 13, 20, 37, 39 og 46.

2. Artikkel 41 og 42 skal ikke berøre rettigheter ervervet av et forsikringsforetak som før 1. juli 1994 har utøvet virksomhet etter reglene for adgang til å yte tjenester.

Artikkel 67

Rett til domstolsprøving

Medlemsstatene skal påse at alle beslutninger som treffes om et forsikringsforetak etter lover og forskrifter vedtatt i samsvar med dette direktiv, kan prøves for domstolene.

Artikkel 68

Endring av beløp uttrykt i euro

1. Kommisjonen skal før 15. mars 1985 framlegge for Rådet en rapport om den virkning de økonomiske krav som stilles i dette direktiv har på situasjonen på forsikringsmarkedene i medlemsstatene.

2. Etter forslag fra Kommisjonen skal Rådet hvert annet år gjennomgå og, om nødvendig, endre de beløp som er uttrykt i euro i dette direktiv, i lys av hvordan Fellesskapets økonomiske og monetære situasjon har utviklet seg.

Artikkel 69

Gjennomføring av nye bestemmelser

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme artikkel 1 nr. 1 bokstav m), artikkel 18 nr. 3, artikkel 51 nr. 2 bokstav g), nr. 3 og 4, artikkel 60 nr. 2 og artikkel 66 nr. 1, senest 19. juni 2004. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

2. Medlemsstatene skal innen 17. november 2002 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme artikkel 16 nr. 3. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette. Før nevnte dato skal medlemsstatene anvende bestemmelsen nevnt i vedlegg IV nr. 1.

3. Medlemsstatene skal innen 20. september 2003 vedta de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme artikkel 3 nr. 6, 27, 28, 29, 30 og 38. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Medlemsstatene skal fastsette at bestemmelsene nevnt i første ledd først skal anvendes på tilsyn for regnskapsår som begynner 1. januar 2004 eller i løpet av det kalenderåret. Før nevnte dato skal medlemsstatene anvende bestemmelsene nevnt i vedlegg IV nr. 2 og 3.

4. Bestemmelsene nevnt i nr. 1, 2 og 3 skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

5. Senest 1. januar 2007 skal Kommisjonen framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om gjennomføringen av artikkel 3 nr. 6, 27, 28, 29, 30 og 38 og, om nødvendig, om behovet for videre harmonisering. Rapporten skal angi hvordan medlemsstatene har benyttet mulighetene disse artiklene gir, og særlig om adgangen til skjønnsutøvelse som er gitt de nasjonale tilsynsmyndighetene har ført til store forskjeller i tilsynet i det indre marked.

Artikkel 70

Opplysninger til Kommisjonen

Medlemsstatene skal sørge for at teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler, blir oversendt Kommisjonen.

Artikkel 71

Overgangsperiode for artikkel 3 nr. 6, 27, 28, 29, 30 og 38

1. Medlemsstatene kan gi forsikringsforetak som 20. mars 2002 tilbød forsikring på deres territorier i en eller flere av klassene nevnt i vedlegg I, en frist på fem år, fra og med nevnte dato, for å oppfylle kravene fastsatt i artikkel 3 nr. 6, 27, 28, 29, 30 og 38.

2. Medlemsstatene kan gi foretak nevnt i nr. 1 som ved utløpet av femårsperioden ikke fullt ut har nådd den minste solvensmarginen, en ekstra frist på maksimalt to år, forutsatt at disse foretakene i samsvar med artikkel 37 har framlagt for vedkommende myndigheters godkjenning de tiltak de vil treffe for å nå marginen.

Artikkel 72

Opphevede direktiver og sammenlignbarhet med dette direktiv

1. Direktivene oppført i vedlegg V del A oppheves, med forbehold for medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for gjennomføring og anvendelse av nevnte direktiver oppført i vedlegg V del B.

2. Henvisninger til de opphevede direktivene skal forstås som henvisninger til dette direktiv og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg VI.

Artikkel 73

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 74

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 5. november 2002.

For Europaparlamentet
P. COX
President

For Rådet
T. PEDERSEN
Formann

*VEDLEGG I***Forsikringsklasser**

- I. Forsikringen nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav a), b) og c) med unntak av forsikringene nevnt i II og III
- II. Forsikring som forfaller til utbetaling ved inngåelse av ekteskap, forsikring som forfaller til utbetaling ved fødsel
- III. Forsikringen nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav a) og b), som er knyttet til investeringsfond
- IV. «Permanent health insurance», nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav d)
- V. Tontiner, nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav a)
- VI. Kapitalseringsvirksomhet, nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav b)
- VII. Forvaltning av kollektive pensjonsmidler, nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav c) og d)
- VIII. Formene for virksomhet nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav e)
- IX. Formene for virksomhet nevnt i artikkel 2 nr. 3

*VEDLEGG II***Kongruensregler**

Den valuta som forsikringsgiverens forpliktelser skal innfris i, skal bestemmes i samsvar med følgende regler:

1. Når forsikringssummen i en avtale er uttrykt i en bestemt valuta, skal forsikringsgiveren innfri sine forpliktelser i denne valutaen.
2. Medlemsstatene kan tillate at foretakene ikke dekker sine forsikringstekniske avsetninger, særlig premieavsetninger, gjennom kongruente aktiva dersom anvendelsen av ovennevnte regler ville føre til at foretakene, for å overholde kongruensprinsippet, vil måtte inneha aktiva i en valuta til en verdi av høyst 7 % av aktiva i andre valutaer.
3. Medlemsstatene kan unnlate å kreve at foretakene skal anvende kongruensprinsippet når forpliktelsene skal dekkes i en annen valuta enn valutaen i en av Felleskapets medlemsstater, dersom investeringer i denne valutaen er regulert, dersom valutaen er underlagt overførselsrestriksjoner eller dersom den av tilsvarende grunner ikke er egnet til dekning av forsikringstekniske avsetninger.
4. Forsikringsforetakene kan unnlate å ha kongruente aktiva til dekning av et beløp som er under 20 % av deres forpliktelser i en bestemt valuta.
Samlede aktiva i alle valutaer skal til sammen likevel minst tilsvare samlede forpliktelser i alle valutaer sammenlagt.
5. Hver medlemsstat kan bestemme at når en forpliktelse i henhold til foregående regler skal dekkes av aktiva uttrykt i en medlemsstats valuta, skal dette kravet også anses oppfylt når disse aktiva er uttrykt i euro.

VEDLEGG III

Opplysninger til forsikringstakeren

Følgende opplysninger bør forelegges forsikringstaker før forsikringsavtale inngås (A) eller under avtalens løpetid (B); opplysningene skal være skriftlige og klart og entydig formulert på et av de offisielle språkene i den medlemsstat der forpliktelsen består.

Opplysningene kan imidlertid være på et annet språk dersom forsikringstakeren anmoder om det og det er tillatt i henhold til medlemsstatens lovgivning eller dersom forsikringstakeren fritt kan velge hvilken lovgivning som skal anvendes.

A. *Før forsikringsavtalen inngås*

Opplysninger om forsikringsforetaket	Opplysninger om forpliktelsen
a)1 Foretakets navn og juridiske form	a)4 Definisjon av hver garanti og opsjon
a)2 Navn på den medlemsstat der hovedkontoret og eventuelt agenturet eller filialen avtalen er inngått med, ligger	a)5 Avtalens løpetid
a)3 Hovedkontorets adresse, og eventuelt adressen til agenturet eller filialen avtalen er inngått med.	a)6 Regler for oppsigelse av avtalen
	a)7 Regler for betaling av premier og betalingenes varighet
	a)8 Regler for beregning og tildeling av bonus
	a)9 Angivelse av gjenkjøpsverdi og fripoliseverdi og arten av tilknyttede verdier
	a)10 Opplysninger om premier for de enkelte ytelser, både for hovedytelser og tilleggsytelser, når slike opplysninger kan være hensiktsmessige
	a)11 Oppregning av referanseverdier som anvendes i forsikringsavtaler tilknyttet investeringsfond
	a)12 Angivelse av arten av de aktiva avtaler knyttet til investeringsfond er basert på
	a)13 Regler for utøvelse av oppsigelsesretten
	a)14 Generelle opplysninger om skatteregler som gjelder for denne type poliser
	a)15 Bestemmelser om behandling av klager fra forsikringstakere, sikrede eller de som er begunstiget etter avtalen, herunder eventuelt om det finnes en klageinstans, uten å berøre retten til å ta rettslige skritt
	a)16 Den lovgivning som kommer til anvendelse for avtalen når partene ikke har fritt valg eller, når partene har fritt valg, den lovgivning forsikringsforetaket foreslår

B. *Under forsikringsavtalens løpetid*

Utover de alminnelige og særlige opplysninger skal forsikringstakeren motta følgende opplysninger under avtalens løpetid.

Opplysninger om forsikringsforetaket	Opplysninger om forpliktelsen
b)1 Enhver endring i foretakets navn, juridiske form eller i adresse til hovedkontor eller eventuelt til det agentur eller den filial avtalen er inngått med	b)2 Enhver opplysning om punkt a)4 til a)12 under A i tilfelle tillegg i avtalen eller endring i den lovgivning som kommer til anvendelse på avtalen
	b)3 Hvert år opplysninger om bonussituasjonen

VEDLEGG IV

1. Taushetsplikt

Til 17. november 2002 kan medlemsstatene inngå samarbeidsavtaler om utveksling av opplysninger med vedkommende myndigheter i tredjestater bare dersom de opplysninger som gis videre, omfattes av en garanti om taushetsplikt som minst tilsvarer den som er nevnt i artikkel 16 i dette direktiv.

2. Virksomheter og organer som er unntatt fra dette direktiv

Til 1. januar 2004 skal dette direktiv ikke omfatte gjensidige forsikringsselskaper, dersom:

- selskapsvedtektene inneholder bestemmelser om adgang til å innkreve tilleggsbidrag eller redusere ytelsene eller be om bistand fra andre personer som har forpliktet seg til å yte bistand, og
- årlig premieinntekt for den virksomheten som omfattes av dette direktiv, ikke overskrider 500 000 euro i tre år på rad. Dersom dette beløpet overskrides i tre år på rad, får dette direktiv anvendelse fra det fjerde året.

3. Til 1. januar 2004, skal medlemsstatene anvende følgende bestemmelser:**A. Solvensmargin**

Hver medlemsstat skal pålegge alle forsikringsforetak med hovedkontor på statens territorium å ha til rådighet en tilstrekkelig solvensmargin for sin samlede virksomhet.

Solvensmarginen skal bestå av:

1. foretakets formue, fri for alle påregnelige forpliktelser, og med fradrag for eventuelle immaterielle verdier. Spesielt skal følgende tas hensyn til:

- innbetalt aksjekapital eller, dersom det dreier seg om et gjensidig forsikringsselskap, faktisk innbetalt garantifond, med tillegg av medlemmenes kontoer som skal oppfylle følgende kriterier:
 - a) vedtektene skal fastsette at utbetalinger fra disse kontoene til medlemmene bare kan skje dersom det ikke medfører at solvensmarginen faller under det nivå som kreves eller, etter foretakets oppløsning, dersom foretakets øvrige gjeld er betalt,
 - b) når det gjelder utbetalinger av andre grunner enn individuelt opphør av medlemskap, skal vedtektene fastsette at vedkommende myndigheter underrettes om dette minst en måned på forhånd og at de innenfor denne frist kan forby utbetalingen,
 - c) de relevante bestemmelser i vedtektene kan bare endres etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen, med forbehold for de kriterier som er nevnt i bokstav a) og b),
- halvparten av den del av aksjekapitalen eller garantifondet som ennå ikke er innbetalt, fra det tidspunkt den innbetalte delen når 25 % av denne kapitalen eller dette fondet,
- lovfestede og frie avsetninger som ikke tilsvarer inngåtte forpliktelser,
- overførte overskudd,
- kumulative preferanseaksjer og ansvarlig lånekapital kan medregnes, men i så fall bare med inntil et beløp som svarer til 50 % av marginen hvorav høyst 25 % omfatter ansvarlig lånekapital med fast løpetid eller kumulative preferanseaksjer med fast løpetid, forutsatt at minst følgende kriterier oppfylles:
 - a) for det tilfellet at foretaket går konkurs eller avvikles, eksisterer det bindende avtaler om at ansvarlig lånekapital eller preferanseaksjer skal etterstilles alle andre kreditorers fordringer og først tilbakebetales når all annen utestående gjeld er betalt.

For ansvarlig lånekapital skal også følgende vilkår oppfylles:

- b) det skal bare tas hensyn til faktisk innbetalte midler,
- c) for lån med fast løpetid skal den opprinnelige løpetid være på minst fem år. Minst ett år før forfallsdato skal forsikringsforetaket framlegge for vedkommende myndigheter for godkjenning en plan som viser hvordan solvensmarginen vil bli opprettholdt eller brakt opp på det nivå som kreves ved forfall, med mindre den andel lånet kan utgjøre av solvensmarginen, ikke gradvis reduseres i løpet av minst de fem siste årene før forfall. Vedkommende myndigheter kan gi tillatelse til tilbakebetaling av slike midler før forfall forutsatt at anmodningen er gjort av det utstedende forsikringsforetak og at dets solvensmargin ikke faller under det nivå som kreves,

- d) når lånets løpetid ikke er fastsatt, skal det først tilbakebetales etter fem års oppsigelsesvarsel, med mindre det ikke lenger anses som en del av solvensmarginen eller dersom det formelt kreves forhåndsgodkjenning av vedkommende myndigheter for tilbakebetaling for forfall. I sistnevnte tilfelle skal forsikringsforetaket underrette vedkommende myndigheter minst seks måneder før den foreslåtte tilbakebetalingsdato, og angi den faktiske solvensmargin samt den solvensmargin som kreves før og etter tilbakebetalingen. Vedkommende myndigheter skal tillate tilbakebetaling bare dersom det ikke er fare for at forsikringsforetakets solvensmargin vil falle under det nivå som kreves,
 - e) låneavtalen skal ikke omfatte noen klausul om at gjelden under andre, nærmere angitte omstendigheter enn utvikling av forsikringsforetaket skal betales tilbake før den avtalte forfallsdato,
 - f) låneavtalen kan bare endres etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen,
- verdipapirer uten fast løpetid og andre instrumenter, herunder andre kumulative preferanseaksjer enn de som er nevnt i femte strekpunkt, som oppfyller følgende vilkår, inntil 50 % av marginen for alle verdipapirer og all ansvarlig lånekapital nevnt i femte strekpunkt:
- a) de kan ikke tilbakebetales på ihedehavers initiativ eller uten forhåndsgodkjenning av vedkommende myndigheter,
 - b) emisjonsavtalen skal gi forsikringsforetaket mulighet til å utsette utbetalingen av renter på lånet,
 - c) långivers fordringer på forsikringsforetaket skal i sin helhet etterstilles alle ikke-etterstilte kreditorers fordringer,
 - d) dokumentene som gjelder utstedelsen av verdipapirer, skal ha bestemmelser om at gjelden og de renter som ikke er utbetalt, kan gå med til å dekke tap samtidig som forsikringsforetaket kan fortsette sin virksomhet,
 - e) bare faktisk innbetalte beløp skal medregnes.
2. i den grad det er tillatt etter nasjonal lovgivning, bonusfond oppført i balansen, når de kan brukes til å dekke eventuelle tap, og når de ikke er gjort tilgjengelige for fordeling til forsikringstakere,
3. etter begrunnet søknad fra foretaket rettet til vedkommende myndighet i den medlemsstat på hvis territorium hovedkontoret ligger, og med denne myndighets samtykke:
- a) et beløp som tilsvarer 50 % av foretakets framtidige overskudd; beløpet for framtidige overskudd framkommer ved å multiplisere antatt årlig overskudd med en faktor som uttrykker avtalenes gjennomsnittlige gjenstående varighet; faktoren som brukes skal ikke overskride 10; antatt årlig overskudd skal være det aritmetiske gjennomsnittet av oppnådde overskudd for de siste fem regnskapsår i de former for virksomhet som er nevnt i artikkel 2 i dette direktiv.
- Grunnlaget for å beregne multiplikasjonsfaktoren for antatt årlig overskudd og de poster som utgjør oppnådde overskudd, skal fastsettes ved felles avtale mellom vedkommende myndigheter i medlemsstatene i samarbeid med Kommissjonen. I påvente av en slik avtale skal disse postene fastsettes i samsvar med lovgivningen i hjemstaten.
- Når vedkommende myndigheter har definert begrepet «opptjent overskudd», skal Kommissjonen framlegge forslag til harmonisering av begrepet ved et direktiv om harmonisering av forsikringsforetakenes årsregnskaper og om samordningen i henhold til artikkel 1 nr. 2 i direktiv 78/660/EØF,
- b) når zillmering ikke blir anvendt, eller den blir anvendt, men er mindre enn belastningen av akkvisisjonskostnadene inkludert i premien; forskjellen mellom premieavsetning som ikke er zillmert eller er delvis zillmert, og en premieavsetning som er zillmert tilsvarende belastningen av akkvisisjonskostnadene inkludert i premien; dette beløp kan likevel ikke overskride 3,5 % av summen av forskjellen mellom de relevante forsikringssommene i livsforsikringsvirksomhet og premieavsetningene for alle avtaler der zillmering er mulig; forskjellen skal eventuelt reduseres med ikke-avskrevne akkvisisjonskostnader oppført som aktiva,
 - c) når det er godkjent av vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene der foretaket utøver virksomhet: skjulte reserver som skriver seg fra underestimering av aktiva og overestimering av passiva som ikke er premieavsetninger, i den grad slike skjulte reserver ikke er av usedvanlig art.

B. Minste solvensmargin

Med forbehold for del C skal minste solvensmargin fastsettes etter forsikringsklasse som vist nedenfor:

- a) For forsikringstypene nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav a) og b) i dette direktiv, med unntak av forsikringer knyttet til investeringsfond, og for formene for virksomhet nevnt i artikkel 2 nr. 3 i dette direktiv, skal minste solvensmargin være lik summen av disse to resultatene:

- første resultat:

en andel på 4 % av premieavsetningene knyttet til direkte virksomhet og mottatt gjenforsikring uten fradrag for avgitt gjenforsikring skal multipliseres med forholdet for siste regnskapsår mellom samlede brutto premieavsetninger med fradrag for avgitt gjenforsikring og samlet brutto premieavsetning som angitt ovenfor, dette forholdet kan ikke være mindre enn 85 %;

- annet resultat:

for avtaler der risikosummen ikke er negativ, skal en andel på 0,3 % av slik risikosum tegnet av forsikringsforetaket, multipliseres med forholdet for siste regnskapsår mellom samlede risikosummer som blir beholdt som foretakets erstatningsansvar etter fradrag for avgitt gjenforsikring og retrocesjoner i gjenforsikring, og samlet risikosum uten fradrag for avgitt gjenforsikring; dette forholdet kan ikke være mindre enn 50 %.

For midlertidig dødsfallforsikring med maksimal varighet på tre år skal andelen være 0,1 %; for slik forsikring med varighet på mer enn tre år, men ikke mer enn fem år, skal andelen nevnt over være 0,15 %.

- b) For tilleggsforsikringen nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav c) i dette direktiv skal minste solvensmargin være lik resultatet av følgende beregning:

- premiene eller bidragene (herunder avgifter som avhenger av premier eller bidrag) fra all direkte virksomhet i det siste regnskapsåret skal summeres,
- til denne summen legges det premiebeløp som er mottatt for all gjenforsikring i det siste regnskapsår,
- fra denne summen trekkes det totale beløp for premier eller bidrag som er annullert i det siste regnskapsåret, samt det totale skatte- og avgiftsbeløp som gjelder de premier eller bidrag som inngår i den samlede summen.

Beløpet som framkommer skal deles i to, den første delen går opp til 10 millioner euro, mens den andre utgjør restbeløpet; henholdsvis 18 % og 16 % av disse beløpene skal beregnes og legges sammen.

Resultatet framkommer ved å multiplisere summen som er beregnet på denne måten, med det forholdstall som for siste regnskapsår består mellom de erstatningsutbetalingene som foretaket skal dekke etter fradrag for avgitt gjenforsikring, og brutto erstatningsutbetalinger; dette forholdet kan ikke være mindre enn 50 %.

For sammenslutningen av forsikringsgivere kalt «Lloyd's», skal solvensmarginen beregnes på grunnlag av nettopremier; disse multipliseres med en fast proSENTSATS fastsatt årlig av vedkommende myndighet i medlemsstaten der hovedkontoret ligger. Denne faste proSENTSATS skal beregnes på grunnlag av de siste statistiske opplysninger om utbetalte provisjoner. Disse opplysningene og opplysninger om de beregninger som er foretatt, skal sendes vedkommende myndigheter i de stater på hvis territorium Lloyd's er etablert.

- c) For *permanent health insurance* nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav d) i dette direktiv og for kapitalisering svirkomhet nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav b) skal minste solvensmargin være lik en andel på 4 % av premieavsetningene, beregnet som angitt i dette avsnitt bokstav a) første resultat.

- d) For tontiner nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav a) i dette direktiv skal minste solvensmargin være lik 1% av deres aktiva.

- e) For forsikringstypene nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav a) og b) i dette direktiv, tilknyttet investeringsfond, og for virksomhet nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav c), d) og e) i dette direktiv skal minste solvensmargin være lik:

- en andel på 4 % av premieavsetningene, beregnet som angitt i dette avsnitt bokstav a) første resultat, i den grad foretaket påtar seg en investeringsrisiko, og en andel på 1 % av avsetningene beregnet på samme måte, i den grad foretaket ikke påtar seg investeringsrisiko, forutsatt at avtalens varighet er over fem år, og at det beløp som skal dekke administrasjonskostnadene fastlagt i avtalen, er fastsatt for et tidsrom på over fem år, og
- en andel på 0,3 % av risikosummen beregnet som angitt i dette avsnitt bokstav a) annet resultat første ledd, i den grad foretaket dekker en dødsrisiko.

C. Garantifond

1. En tredel av minste solvensmargin som angitt i avsnitt B skal utgjøre garantifondet. Med forbehold for nr. 2 i dette avsnitt, slø minst 50 % av dette fondet bestå av postene oppført i avsnitt A nr. 1 og 2.
 2.
 - a) Garantifondet skal likevel være på minst 800 000 euro.
 - b) Hver medlemsstat kan bestemme at minstegarantifondet skal reduseres til 600 000 euro for gjensidige forsikringselskaper og selskaper av gjensidig art og tontiner.
 - c) Hver medlemsstat kan tillate at gjensidige forsikringselskaper nevnt i artikkel 3 nr. 6 annet strekpunkt annet punktum, så snart de faller inn under dette direktivs virkeområde, samt tontiner, kan opprette et minstegarantifond på 100 000 euro, og at dette minimum gradvis økes til beløpet fastsatt i dette nummer bokstav b) ved påfølgende rater på 100 000 euro hver gang bidragene øker med 500 000 euro.
 - d) Minstegarantifondet nevnt i dette nummer bokstav a), b) og c) skal bestå av postene i avsnitt A nr. 1 og 2.
 3. Gjensidige forsikringselskaper som ønsker å utvide virksomheten i henhold til artikkel 6 nr. 4 eller artikkel 40 i dette direktiv, kan ikke gjøre dette med mindre de umiddelbart etterkommer kravene i dette avsnitt nr. 2 bokstav a) og b).
-

VEDLEGG V

DEL A

Opphevede direktiver med senere endringer (i henhold til artikkel 72)*Rådsdirektiv 79/267/EØF**Rådsdirektiv 90/619/EØF**Rådsdirektiv 92/96/EØF*

Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/26/EØF (bare artikkel 1 annet strekpunkt, artikkel 2 nr. 2 fjerde strekpunkt og artikkel 3 nr. 1 når det gjelder henvisningene til direktiv 79/267/EØF)

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/12/EF

*Annet rådsdirektiv 90/619/EØF**Tredje rådsdirektiv 92/96/EØF**Tredje rådsdirektiv 92/96/EØF*

Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/26/EØF (bare artikkel 1 annet strekpunkt, artikkel 2 nr. 1 tredje strekpunkt, artikkel 4 nr. 1, 3 og 5 og artikkel 5 tredje strekpunkt når det gjelder henvisningene til direktiv 92/96/EØF).

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/64/EF (artikkel 2 når det gjelder henvisningene til direktiv 92/96/EØF).

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/12/EF (artikkel 2)

DEL B

**Frister for gjennomføring
(i henhold til artikkel 72)**

<i>Direktiv</i>	<i>Frister for gjennomføring</i>	<i>Frister for anvendelse</i>
79/267/EØF (EFT L 63 av 13.3.1979, s. 1)	15. september 1980	15. september 1981
90/619/EØF (EFT L 330 av 29.11.1990, s. 50)	20. november 1992	20. mai 1993
92/96/EØF (EFT L 360 av 9.12.1992, s. 1)	31. desember 1993	1. juli 1994
95/26/EF (EFT L 168 av 18.7.1995, s. 7)	18. juli 1996	18. juli 1996
2000/64/EF (EFT L 290 av 17.11.2000, s. 27)	17. november 2002	17. november 2002
2002/12/EF (EFT L 77 av 20.3.2002, s. 11)	20. september 2003	1. januar 2004

VEDLEGG VI

Sammenligningstabell

Dette direktiv	Direktiv 79/267/EØF	Direktiv 90/619/EØF	Direktiv 92/96/EØF	Direktiv 95/26/EF	Andre rettsakter	
Artikkel 1 nr. 1 bokstav a)			Artikkel 1 bokstav a)			
Artikkel 1 nr. 1 bokstav b)		Artikkel 3	Artikkel 1 bokstav b)			
Artikkel 1 nr. 1 bokstav c)		Artikkel 2 bokstav c)				
Artikkel 1 nr. 1 bokstav d)			Artikkel 1 bokstav c)			
Artikkel 1 nr. 1 bokstav e)			Artikkel 1 bokstav d)			
Artikkel 1 nr. 1 bokstav f)			Artikkel 1 bokstav e)			
Artikkel 1 nr. 1 bokstav g)		Artikkel 2 bokstav e)				
Artikkel 1 nr. 1 bokstav h) til l)			Artikkel 1 bokstav f) til j)			
Artikkel 1 nr. 1 bokstav m)						Ny
Artikkel 1 nr. 1 bokstav n)			Artikkel 1 bokstav l)			
Artikkel 1 nr. 1 bokstav o), p) og q)	Artikkel 5 bokstav b), c) og d)					
Artikkel 1 nr. 1 bokstav r)				Artikkel 2 nr. 1		
Artikkel 1 nr. 2	Article 5 bokstav a) annet punktum					
Artikkel 2	Artikkel 1					
Artikkel 3 nr. 1 til 4	Artikkel 2					
Artikkel 3 nr. 5 og 6	Artikkel 3					
Artikkel 3 nr. 7	Artikkel 4					
Artikkel 3 nr. 8					Tiltredelses-akten for Østerrike, Finland og Sverige, tilpasset gjennom vedtak 95/1/EF, Euratom, ECSC	
Artikkel 4	Artikkel 6					

Dette direktiv	Direktiv 79/267/EØF	Direktiv 90/619/EØF	Direktiv 92/96/EØF	Direktiv 95/26/EF	Andre rettsakter	
Artikkel 5	Artikkel 7					
Artikkel 6 nr. 1	Artikkel 8 nr. 1					
Artikkel 6 nr. 2	Artikkel 8 nr. 1 siste tre ledd					
Artikkel 6 nr. 3	Artikkel 8 nr. 1 bokstav a)					
Artikkel 6 nr. 4	Artikkel 8 nr. 2					
Artikkel 6 nr. 5	Artikkel 8 nr. 3					
Artikkel 6 nr. 6	Artikkel 8 nr. 4					
Artikkel 7	Artikkel 9					
Artikkel 8			Artikkel 7			
Artikkel 9	Artikkel 12					
Artikkel 10	Artikkel 15					
Artikkel 11	Artikkel 16					
Artikkel 12	Artikkel 22 nr. 1					
Artikkel 13	Artikkel 23					
Artikkel 14 nr. 1 til 5			Artikkel 11 nr. 2 til 6			
Artikkel 15			Artikkel 14			
Artikkel 16 nr. 1 til 5			Artikkel 15 nr. 1 til 5			
Artikkel 16 nr. 6			Artikkel 15 nr. 5 bokstav a)			
Artikkel 16 nr. 7			Artikkel 15 nr. 5 bokstav b)			
Artikkel 16 nr. 8			Artikkel 15 nr. 5 bokstav c)			
Artikkel 16 nr. 9			Artikkel 15 nr. 6			
Artikkel 17			Artikkel 15 bokstav a)			
Artikkel 18 nr. 1 og 2	Artikkel 13 nr. 1 og 2					
Artikkel 18 nr. 3						Ny

Dette direktiv	Direktiv 79/267/EØF	Direktiv 90/619/EØF	Direktiv 92/96/EØF	Direktiv 95/26/EF	Andre rettsakter	
Artikkel 18 nr. 4 til 7	Artikkel 13 nr. 3 til 7					
Artikkel 19	Artikkel 14					
Artikkel 20	Artikkel 17					
Artikkel 21			Artikkel 19			
Artikkel 22			Artikkel 20			
Artikkel 23 nr. 1			Artikkel 21 nr. 1 første ledd			
Artikkel 23 nr. 2			Artikkel 21 nr. 1 annet ledd			
Artikkel 23 nr. 3 første ledd			Artikkel 21 nr. 1 tredje ledd			
Artikkel 23 nr. 3 annet ledd			Artikkel 21 nr. 1 fjerde ledd			
Artikkel 23 nr. 4			Artikkel 21 nr. 2			
Artikkel 24			Artikkel 22			
Artikkel 25			Artikkel 23			
Artikkel 26			Artikkel 24			
Artikkel 27	Artikkel 18					
Artikkel 28	Artikkel 19					
Artikkel 29	Artikkel 20					
Artikkel 30	Artikkel 20a					
Artikkel 31	Artikkel 21					
Artikkel 32		Artikkel 4				
Artikkel 33			Artikkel 28			
Artikkel 34			Artikkel 29			
Artikkel 35		Artikkel 15				
Artikkel 36			Artikkel 31			
Artikkel 37	Artikkel 24					
Artikkel 38	Artikkel 24a					
Artikkel 39	Artikkel 26					
Artikkel 40	Artikkel 10					

Dette direktiv	Direktiv 79/267/EØF	Direktiv 90/619/EØF	Direktiv 92/96/EØF	Direktiv 95/26/EF	Andre rettsakter	
Artikkel 41		Artikkel 11				
Artikkel 42		Artikkel 14				
Artikkel 43		Artikkel 17				
Artikkel 44			Artikkel 38			
Artikkel 45			Artikkel 39 nr. 2			
Artikkel 46 nr. 1 til 9			Artikkel 40 nr. 2 til 10			
Artikkel 47			Artikkel 41			
Artikkel 48			Artikkel 42 nr. 2			
Artikkel 49			Artikkel 43 nr. 2			
Artikkel 50 nr. 1			Artikkel 44 nr. 2 første ledd			
Artikkel 50 nr. 2			Artikkel 44 nr. 2 annet ledd			
Artikkel 50 nr. 3			Artikkel 44 nr. 2 tredje ledd			
Artikkel 51 nr. 1 til 2 bokstav f)	Artikkel 27 nr. 1 til 2 bokstav f)					
Artikkel 51 nr. 2 bokstav g)						Ny
Artikkel 51 nr. 3 og 4						Ny
Artikkel 52	Artikkel 31					
Artikkel 53	Artikkel 31a					
Artikkel 54	Artikkel 28					
Artikkel 55	Artikkel 29					
Artikkel 56	Artikkel 30					
Artikkel 57	Artikkel 32					
Artikkel 58	Artikkel 32a					
Artikkel 59 nr. 1	Artikkel 32b nr. 1					
Artikkel 59 nr. 2	Artikkel 32b nr. 2					

Dette direktiv	Direktiv 79/267/EØF	Direktiv 90/619/EØF	Direktiv 92/96/EØF	Direktiv 95/26/EF	Andre rettsakter	
Artikkel 59 nr. 3	Artikkel 32b nr. 3					
Artikkel 59 nr. 4	Artikkel 32b nr. 4					
Artikkel 59 nr. 5	Artikkel 32b nr. 5					
Artikkel 59 nr. 6	Artikkel 32b nr. 7					
Artikkel 60 nr. 1	Artikkel 33 nr. 4					
Artikkel 60 nr. 2						Ny
Artikkel 61	Artikkel 37					
Artikkel 62 første ledd	Artikkel 38	Artikkel 28 første ledd				
Artikkel 62 annet til fjerde ledd		Artikkel 28 annet til fjerde ledd				
Artikkel 63		Artikkel 29				
Artikkel 64			Artikkel 47			
Artikkel 65			Artikkel 47			
Artikkel 66 nr. 1 første ledd						Ny
Artikkel 66 nr. 1 annet ledd			Artikkel 48 nr. 1			
Artikkel 66 nr. 2			Artikkel 48 nr. 2			
Artikkel 67			Artikkel 50			
Artikkel 68 nr. 1	Artikkel 39 nr. 1					
Artikkel 68 nr. 2	Artikkel 39 nr. 3					
Artikkel 69 nr. 1						Ny
Artikkel 69 nr. 2					Direktiv 2000/64/EF artikkel 3 nr. 1 første ledd	

Dette direktiv	Direktiv 79/267/EØF	Direktiv 90/619/EØF	Direktiv 92/96/EØF	Direktiv 95/26/EF	Andre rettsakter	
Artikkel 69 nr. 3					Direktiv 2002/12/EF artikkel 3 nr. 1 første ledd og direktiv 2000/64/EF artikkel 3 nr. 2	
Artikkel 69 nr. 4					Direktiv 2002/64/EF artikkel 3 nr. 1 annet ledd og direktiv 2000/12/EF artikkel 3 nr. 1 annet ledd	
Artikkel 69 nr. 5					Direktiv 2002/12/EF artikkel 3 nr. 4	
Artikkel 70	Artikkel 41	Artikkel 31	Artikkel 51 nr. 2	Artikkel 6 nr. 2	Direktiv 2002/64/EF artikkel 3 nr. 2 og direktiv 2000/12/EF artikkel 3 nr. 3	
Artikkel 71					Direktiv 2002/12/EF artikkel 2	
Artikkel 72						
Artikkel 73						
Artikkel 74						
Vedlegg I	Vedlegg					
Vedlegg II			Vedlegg I			
Vedlegg III			Vedlegg II			
Vedlegg IV						
Vedlegg V						
Vedlegg VI						